www.tlm4all.com

తెలుగు వ్యాకరణం తెలుసుకొందాం...

ప్రాధమిక స్థాయి [1 – 5 తరగతులు]

రూపొందించినది

మనోహర్ నాయుడు. పి

యస్.జి.టి.

చిత్తూరు జిల్లా.

www.tlm4all.com

ముందుమాట

పాఠ్యపుస్తకంలో ఉన్న వ్యాకరణ కృత్యాలు, భావనలు అవగాహన పరచడానికి బాగా దోహదపడుతున్నాయి. అవగాహన అయిన భావనలు ఎక్కువ రోజులు గుర్తు పెట్టుకోవడానికి కొన్ని అదనపు కృత్యాలు అవసరమవుతున్నాయని భావించి పాఠ్యపుస్తకంలో ఉన్న కృత్యాలతో పాటు అదనపు కృత్యాలను వర్క్ బుక్ రూపంలో పొందుపరచడం జరిగింది.

ప్రాథమిక స్థాయిలో వ్యాకరణాంశాలను అర్థవంతంగా నేర్చుకొనుటకు, నేర్చుకొన్నవి అభ్యాసంచేయుటకు ఈ పుస్తకం ఉపయోగపడుతుందని బావిస్తున్నాను.

ఇట్లు

పి. మనోహర్

విషయసూచిక

విషయం	పుట సంఖ్య
అచ్చులు , హల్లులు	3 – 4
ద్విత్వాలు, సంయుక్తాక్షరాలు	7 – 8
భాషాభాగాలు (నామవాచకం, సర్వనామం, క్రియ, విశేషణం, అవ్యయం)	9 – 20
విరామ చిహ్నాలు (ఫుల్ స్టాప్, కామ, ప్రశ్నార్థకం, ఆశ్చర్యార్థకం)	21 – 29
కాలాలు (భూత, వర్తమాన, భవిష్యత్ కాలాలు)	30 – 32
క్రియా రహిత, క్రియా సహిత వాక్యాలు	34
సమాపక, అసమాపక క్రియలు	35 – 36
సామాన్య, సంశ్లిష్ట, సంయుక్త వాక్యాలు	37 – 40
కర్త-కర్మ-క్రియ	41 – 43
విభక్తులు	44

www.tlm4all.com

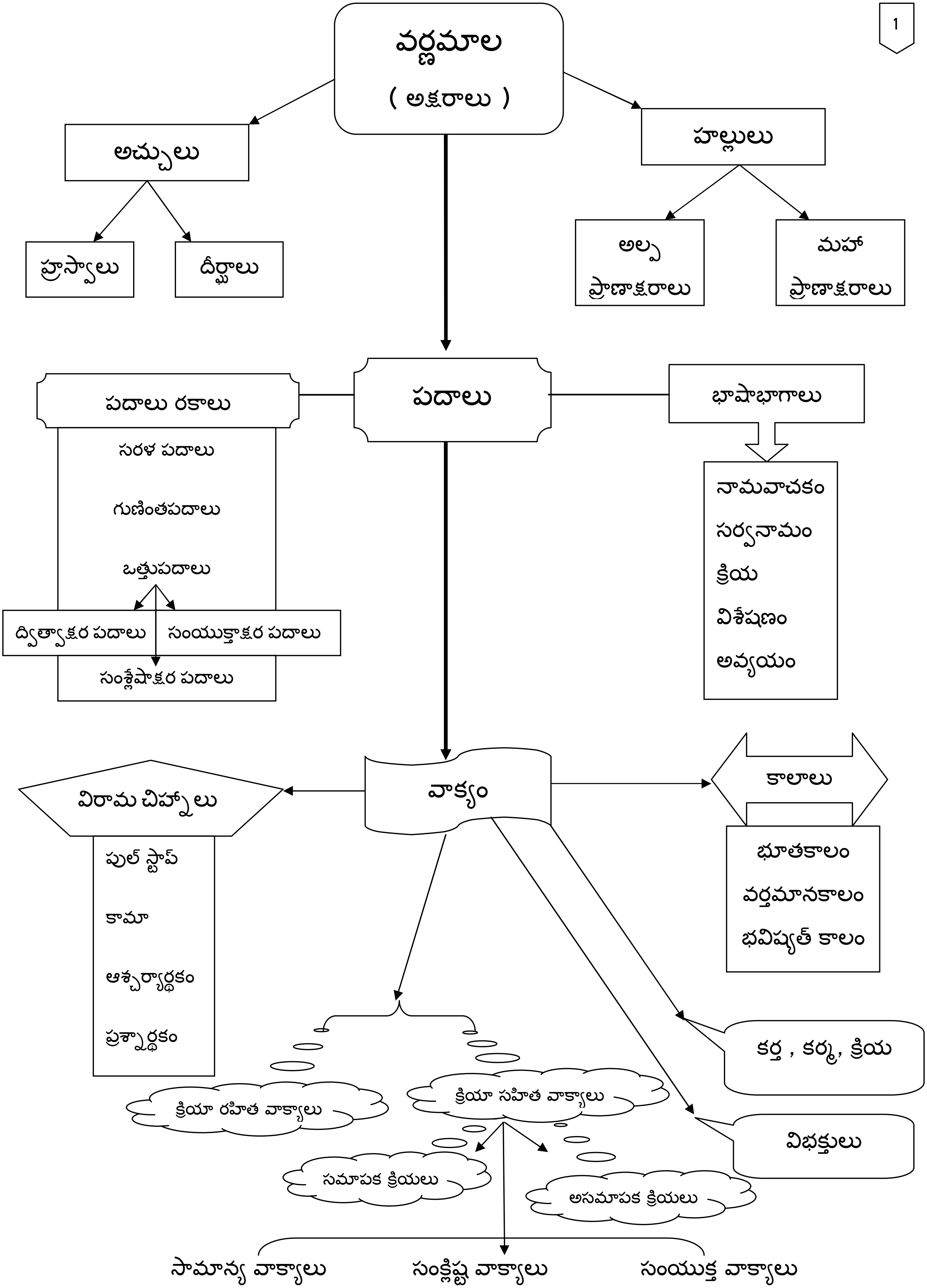

www.tlm4all.com

❖ **"అక్షరం"** అంటే పలికే ధ్వనికి ఏర్పరచుకొన్న గుర్తు.

❖ ఈ అక్షరాలన్నింటినీ ఒకటిగా చేర్చి "**వర్ణమాల**" అంటున్నాం.

వర్ణమాల

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ఎ ఏ ఐ ఒ ఓ ఔ	అచ్చులు (అ – ఔ)
క ఖ గ ఘ ఙ చ ఛ జ ఝ ఞ ట ఠ డ ఢ ణ త థ ద ధ న ప ఫ బ భ మ య ర ల ళ వ శ ష స హ	హల్లులు (క – హ)

వర్ణమాలలో

➢ వర్ణమాలలో "అ" నుంచి "ఔ" వరకు గల అక్షరాలను "**అచ్చులు**" అంటారు.

*"ఋూ"- ప్రస్తుతం వాడుకలో లేదు.

➢ వర్ణమాలలో "క" నుంచి "హ" వరకు గల అక్షరాలను "**హల్లులు**" అంటారు.

*"క్ష"- సంయుక్త అక్షర పదం.

❖ కొన్ని అక్షరాలు కలిస్తే **"పదాలు"** ఏర్పడుతాయి.

❖ కొన్ని పదాలతో "**వాక్యం**" ఏర్పడుతుంది.

ఉదా: - " అమల మంచి బాలిక " ..... ఇది ఒక వాక్యం.

" అమల " ..... ఇది ఒక పదం. ఇందులో | అ | | మ | | ల | అక్షరాలు ఉన్నాయి.

➢ వర్ణమాలలో "అ" నుంచి "ఔ" వరకు గల అక్షరాలను "**అచ్చులు**" అంటారు.

➢ వర్ణమాలలో "క" నుంచి "హ" వరకు గల అక్షరాలను "**హల్లులు**" అంటారు.

అచ్చులు

➢ వర్ణమాలలో "అ" నుంచి "ఔ" వరకు గల అక్షరాలను "అచ్చులు" అంటారు.

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ఎ ఏ ఐ ఒ ఓ ఔ

అ) కింది పదాలలో అచ్చులతో మొదలయ్యే పదాలకు ⬭ చుట్టండి.

ఒక	అర	గద	ఆట	జడ	కల	బలపం	ఉడత	శంఖం	ఎలుక
రమ	ఈగ	మర	తల	ఓడ	వల	ఔషదం	కడవ	పలక	గడప

➢ అచ్చులలో పొట్టిగా పలికే వాటిని "హ్రస్వాలు" అంటారు.

అ ఇ ఉ ఎ ఒ

➢ అచ్చులలో దీర్ఘం తీసి పలికే వాటిని "దీర్ఘాలు" అంటారు.

ఆ ఈ ఊ ఏ ఓ

కింది పదాలు చదవండి.

అటక	–	ఆట
ఇల	–	ఈల
ఉష	–	ఊడ
ఎకరం	–	ఏతం
ఒకటి	–	ఓడ

అ) కింది పదాలలో హ్రస్వాలతో మొదలయ్యే పదాలకు ⬭ చుట్టండి.

అర	ఆట	ఇల	ఈక	ఉడత	ఊట	ఎడమ	ఏతం	అటక	ఆపద
ఈత	ఈనె	ఒక	ఓడ	ఓటు	అరటి	ఓపిక	ఊరు	ఉడత	ఒర

ఆ) కింది పదాలలో దీర్ఘాలతో మొదలయ్యే పదాలకు ⬭ చుట్టండి.

అర	ఆట	ఇల	ఈక	ఉడత	ఊట	ఎడమ	ఏతం	అటక	ఆపద
ఈత	ఈనె	ఒక	ఓడ	ఓటు	అరటి	ఓపిక	ఊరు	ఉడత	ఒర

ఇ) హ్రస్వాలు, దీర్ఘాలతో మొదలయ్యే పదాలను పట్టికలో రాయండి.

హ్రస్వాలు	హ్రస్వపదాలు	దీర్ఘాలు	దీర్ఘ పదాలు
అ	అరక	ఆ	ఆవు
ఇ		ఈ	
ఉ		ఊ	
ఎ		ఏ	
ఒ		ఓ	

హ్రస్వాలు	హ్రస్వపదాలు	దీర్ఘాలు	దీర్ఘ పదాలు
అ		ఆ	
ఇ		ఈ	
ఉ		ఊ	
ఎ		ఏ	
ఒ		ఓ	

హల్లులు

➢ వర్ణమాలలో "క" నుంచి "హ" వరకు గల అక్షరాలను "**హల్లులు**" అంటారు.

క	ఖ	గ	ఘ	ఙ	చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ	ట	ఠ	డ	ఢ	ణ	త	థ
ద	ధ	న	ప	ఫ	బ	భ	మ	య	ర	ల	ళ	వ	శ	ష	స	హ

అ) కింది పదాలలో హల్లులతో మొదలయ్యే పదాలకు ⬭ చుట్టండి.

కల	అర	గద	ఆట	జడ	కథ	బలపం	ఉడత	శంఖం	ఎలుక
రమ	ఈగ	మర	తల	ఓడ	వల	ఔషధం	కడవ	పలక	గడప

➢ "క, గ, జ, ట, త, ద, డ, ప, బ"

వంటి అక్షరాలను తేలికగా పలుకుతాం.

ఇలా పలికే వాటిని "**అల్పప్రాణాక్షరాలు**" అంటారు.

క, గ, జ, ట, త, ద, డ, ప, బ

➢ "ఖ, ఘ, ఛ, ఝ, ఠ, ఢ, థ, ధ, ఫ, భ"

వంటి అక్షరాలను ఒత్తిగా పలుకుతాం.

ఇలా పలికే వాటిని "**మహాప్రాణాక్షరాలు**" అంటారు.

"ఖ, ఘ, ఛ, ఝ, ఠ, ఢ, థ, ధ, ఫ, భ"

కింది పదాలు చదవండి.

కలం	-	ఖరం
గడప	-	ఘటం
చలం	-	పింఛం
జలం	-	ఝషం
కటకట	-	కంఠం
డమరు	-	ఢంకా
తబల	-	కథ
దయ	-	ధర
పలక	-	ఫలం
బరమ	-	భజన

అ) కింది పదాలు చదవండి. పట్టికలో కోరిన విధంగా రాయండి.

పదాలు	అల్పప్రాణాక్షర పదాలు	మహాప్రాణాక్షర పదాలు
కడవ, గడప, ఫలం, బయట, తబల, ఢంకా, ఖరం, ఛత్రం, గజము, జలం, ఫలితం, భజన, ఘటం, తలగడ, పలక ఝషం, పాఠశాల, టమాట, తబల, దండ, ధనం, పనస, బండ, జలజ, పథకం, ఢమరు, కలప, కమఠం, గరిటె, భయం.		

- కేవలం వర్ణమాలలోని అక్షరాలతో మాత్రమే ఏర్పడిన పదాలను " **సరళపదాలు**" అంటారు.

  ఉదా:- కడవ, చరక, జడ, పనస, వడ, అవతల, ఫలం, భవనం ....

- వర్ణమాలలోని అక్షరాలతోపాటు ఏదైనా గుణింత అక్షరం ఉన్న పదాలను "**గుణింతపదాలు**" అంటారు.

  ఉదా:- కడుపు, గునపం, ఆకుకూరలు, పిలక, ఆవు ....

- వర్ణమాల, గుణింతంలోని అక్షరాలతోపాటు ఏదైనా ఒత్తు అక్షరం ఉన్న పదాలను "**ఒత్తు పదాలు**" అంటారు.

  ఉదా:- కప్ప, పాలపిట్ట, అమ్మమాట, చక్రం, స్వాతంత్రం ....

అ) కింది పదాలలో సరళ పదాలకు ⬭ చుట్టండి.

తలగడ, కాపురం, కాటుక, కడుపు, వాలు, ఝుషం, పాఠశాల, టమాట, అటుకులు,
పథకం, ఢమరు, కరువు, అలుపు, గరిటె, అనసూయ, భయం ఢంకా, ఖరం,
పురుగు, గజము, పావురం, కడుపు, గునపం, ఆకుకూరలు, పిలక, అవతల, ఫలం.

ఆ) కింది పదాలలో గుణింత పదాలకు ⬭ చుట్టండి.

కల, వారు, గద, పాలు, జడ, కథ, బలపం, కడుగు, కేరింత, ఎలుక,
పాము, ఈగ, గడువు, తల, శరీరం, వల, ఔషదం , కిరీటం, కైక, చైను, కౌరవులు,
పలక, గడప, కిటికి, కూరలు, బరమ, పూలు, మడక, కృప, మర, గెలుపు, లత .

ఇ) కింది పదాలు చదవండి. పట్టికలో కోరిన విధంగా రాయండి.

పదాలు	సరళ పదాలు	గుణింత పదాలు
కడవ, గూడు, ఫలం, బరువు, తవుడు, ఢంకా, తమలపాకు ,ఖరం, పురుగు, గజము, పావురం, పుంజు, భజన, ఘటం, తలగడ, కాపురం, కాటుక, కడుపు, వాలు,ఝుషం, పాఠశాల, టమాట, అటుకులు, దండ, ధనం, మునగ, బండ, యూరియా, పథకం, ఢమరు, కరువు, అలుపు, గరటి, అనసూయ, భయం.		

- గమనిక:- మనం చెప్పిన ప్రతి పాఠంలోనూ సరళపదాలు, గుణింతపదాలను గుర్తించి రాయమనాలి.

ఈ) కింది పదాలు చదవండి. పట్టికలో కోరిన విధంగా రాయండి.

పదాలు	సరళ పదాలు	ఒత్తుపదాలు	గుణింత పదాలు
కడవ, గూడు, అట్ట, బరువు, తవుడు, ఢంకా, తమలపాకు, ఖరం, కర్ర, గజము, పావురం, పుంజు, భజన, పిల్లి, తలగడ, కాపురం, కాటుక, నక్షత్రం, వాలు, ఝషం, పాఠశాల, టమాట, బండ, అవ్వ, కొవ్వొత్తి, ధనం, మునగ, యూరియా, పథకం, అగ్గి, ఢమరు, అన్న, అలుపు, గరటి, అమ్మ, భయం.			

ఉ) కింది పదాలలో 2 అక్షరపదాలకు చుట్టండి.

తలగడ, బాలు, కాటుక, కడుపు, వాలు, ఝషం, పాఠశాల, టమాట, పాట,
పథకం, ఢమరు, కరువు, అలుపు, గరటి, పిల్లి, భయం ఢంకా, ఖరం, అమ్మ,
పురుగు, గజము, రాణి, కడుపు, గునపం, కొయ్య, పిలక, కర్ర, ఫలం, తల్లి, అల.

ఊ) కింది పదాలలో 3 అక్షరపదాలకు చుట్టండి.

కల, వారు, గద, పాపాలు, జడ, కథ, బలపం, కడుగు, కేరింత, ఎలుక,
పాము, ఈగలు, గడువు, తల, శరీరం, వల, ఔషదం , కిరీటం, కైక, చైను, అద్దము,
పలక, గడప, కిటికి, కూరలు, బరమ, పూలు, మడక, కృప, మర, గెలుపు, లత .

ఎ) కింది పదాలు చదవండి. పట్టికలో కోరిన విధంగా రాయండి.

పదాలు	2 అక్షర పదాలు	3 అక్షర పదాలు
కడవ, గూడు, ఫలం, బరువు, తవుడు, ఢంకా, ఖరం, పురుగు, గజము, పావురం, పుంజు, భజన, ఘటం, కాపురం, కాటుక, కడుపు, వాలు, ఝషం, టమాట, దండ, ధనం, మునగ, బండ, యూరియా, పథకం, ఢమరు, కరువు, అలుపు, గరటి, భయం, కవిత, బాలు, పావని, రాము.		

*గమనిక:- మనం చెప్పిన ప్రతి పాఠంలోనూ 2 అక్షరపదాలు, 3 అక్షరపదాలను గుర్తించి రాయమనాలి

2 అక్షర పదాలు	3 అక్షర పదాలు

ద్విత్వాలు

➢ ఒక హల్లుకు అదే ఒత్తుగా చేరితే వాటిని "**ద్విత్వాలు**" లేదా "**ద్విరుక్తాలు**" అంటారు.

కింది పదాలు చదవండి. వాటిలో ఒత్తు ఉన్న అక్షరాలకు ⬭ చుట్టండి.

కప్ప	చక్కని చుక్క,	పాలబుగ్గ,	రచ్చబండ,	పూలసజ్జ,	కొత్తదుత్త,
పాలపిట్ట,	బుర్రమీసం,	అమ్మమాట,	రొయ్యలు,	కొయ్యగుర్రం,	అద్దం,
అవ్వ,	సన్నబియ్యం,	పప్పుకూర,	డబ్బులు,	పిల్లిపిల్ల,	బస్సు.

⬭ ఉన్న అక్షరాలను కింద రాయండి.

ఉదా:-

ప్ప											

★ పై అక్షరాలలో ప్రతి హల్లుకు అదే ఒత్తుగా ఉంది. కావున వాటిని "**ద్విత్వాలు**" లేదా "**ద్విరుక్తాలు**" అంటారు. ద్విత్వాలు ఉన్న పదాలను "**ద్విత్వాక్షర పదాలు**" అంటారు.

అ) కింది పదాలలో ద్విత్వాక్షరపదాలకు ⬭ చుట్టండి.

పప్పు,	గూడు,	అట్ట,	బరువు,	తవుడు,	డబ్బు,	తమలపాకు,	చెట్టు,
కర్ర,	గజము,	పావురం,	పుట్ట,	బల్లలు,	పిల్లి,	తలగడ,	కాళ్ళు,
కాటుక,	నల్లి,	బస్సు,	ఝషం,	ముద్ద,	టమాట,	కొవ్వొత్తి,	అవ్వ,
అగ్గి,	ఢమరు,	అన్న,	అలుపు,	గరటి,	బియ్యం,	భయం	అమ్మ.

ఆ) కింది పదాలు చదవండి. పట్టికలో కోరిన విధంగా రాయండి.

పదాలు	సరళ పదాలు	గుణింతపదాలు	ద్విత్వాక్షర పదాలు
పనస, డబ్బు, ధనం, చెట్టు, అగ్గి, మాటలు, అన్న, కూరగాయలు, గరటి, బియ్యం, పున్నమి, కడవ, కర్ర, వాన, కౌరవులు, పుట్ట, బల్లలు,కుంతీదేవి.			

★ గమనిక:- మనం చెప్పిన ప్రతి పాఠంలోనూ సరళపదాలు, గుణింతపదాలు, ద్విత్వాక్షరపదాలను గుర్తించి రాయమనాలి.

సరళ పదాలు	గుణింతపదాలు	ద్విత్వాక్షర పదాలు

సంయుక్తాక్షరాలు

ఒక హల్లుకు వేరే హల్లు ఒత్తుగా చేరితే వాటిని "**సంయుక్తాక్షరాలు**" అంటారు.

కింది పదాలు చదవండి. వాటిలో ఒత్తు ఉన్న అక్షరాలకు ⬭ చుట్టండి.

చ(క్రం)	సూర్యుడు,	శక్తి,	ఖడ్గం,	ధర్మం,	మూర్ఖుడు,
వ్యక్తిత్వం,	సూర్యరశ్మి,	పద్యం,	కర్మ,	కృష్ణార్జునులు,	న్యాయం,
కర్త,	ధర్మరాజు,	అక్బర్,	మాత్రలు,	రామకృష్ణుడు,	ప్రశ్న.

పైన ⬭ చుట్టిన అక్షరాలను కింద రాయండి.

ఉదా:-

క్రం											

★ పై అక్షరాలలో ప్రతి హల్లుకు వేరే హల్లు ఒత్తుగా ఉంది. కావున వాటిని "**సంయుక్తాక్షరాలు**" అంటారు.

అ) కింది పదాలలో సంయుక్తాక్షరపదాలకు ⬭ చుట్టండి.

పప్పు,	సూర్యుడు,	అట్ట,	కర్మ,	ప్రశ్న,	డబ్బు,	ధర్మరాజు,	చెట్టు,
కర్ర,	మాత్రలు,	అక్బర్,	పుట్ట,	బల్లలు,	పిల్లి,	మధ్యలో,	కాళ్ళు,
పక్షులు,	నల్లి,	బస్సు,	కర్త,	ముద్ద,	టమాట,	కొవ్వొత్తి,	అవ్వ,
అగ్గి,	మాట్లాడు,	అన్న,	అలుపు,	గరటి,	బియ్యం,	స్నేహితుడు,	రాజ్యం.

ఆ) కింది పదాలు చదవండి. పట్టికలో కోరిన విధంగా రాయండి.

పదాలు	ద్విత్వ అక్షర పదాలు	సంయుక్త అక్షర పదాలు
పక్షులు, నల్లి, బస్సు, కర్త, ముద్ద, టమాట, కొవ్వొత్తి,అవ్వ, పప్పు, సూర్యుడు, అట్ట, కర్మ, ప్రశ్న, డబ్బు, ధర్మరాజు, చెట్టు, అగ్గి, మాట్లాడు, అన్న, అలుపు, గరటి, బియ్యం, స్నేహితుడు, రాజ్యం, కర్ర, మాత్రలు, అక్బర్, పుట్ట, బల్లలు, పిల్లి, మధ్యలో, కాళ్ళు.		

★ గమనిక:- మనం చెప్పిన ప్రతి పాఠంలోనూ సరళపదాలు, గుణింతపదాలు, ద్విత్వాక్షరపదాలు, సంయుక్తాక్షరపదాలను గుర్తించి రాయమనాలి.

సరళ పదాలు	గుణింతపదాలు	ద్విత్వాక్షర పదాలు	సంయుక్తాక్షర పదాలు

www.tlm4all.com

భాషాభాగాలు

నామవాచకం

పేర్లను తెలిపే పదాలు

- కమల
- హరీష్
- కావలిపల్లి
- సింహం
- బీరకాయ
- మామిడిపండు
- కోకిల
- వేపచెట్టు
- భారతదేశం
- గంగానది
- ఎవరెస్టు శిఖరం
- చందమామ
- రామాయణం
- వినాయకచవితి
- చార్మినార్
- ... మొ,,

సర్వనామం

పేర్లకు బదులు వాడే పదాలు

- అతడు
- ఆమె
- ఇతడు
- ఈమె
- అతని
- ఇతని
- అది
- ఇది
- అవి
- వారు
- వీరు
- మీరు
- వాళ్ళు
- వీళ్ళు
- అక్కడ
- ఇక్కడ
- కొందరు
- అందరు
- మనం
- ...మొ,,

క్రియ

పనిని గురించి తెలిపే పదాలు

- పాడుతాము
- ఆడుతాము
- చెబుతాము
- రాస్తాము
- నడుస్తాము
- చేస్తాము
- చదువుతాము
- తోముతాము
- దున్నాడు
- నడిపాడు
- వేశాడు
- నాటాడు
- తిన్నారు
- పెట్టాడు
- తీశాడు
- అమ్మాడు
- కోశాడు
- పంచారు
- తెచ్చాము
- కాల్చాము
- ... మొ,,

విశేషణం

నామవాచకం గుణం గురించి తెలిపే పదాలు

- అందమైన
- ఎత్తైన
- పొడవైన
- పొట్టి
- ఆనందంతో
- వేగంగా
- నెమ్మదిగా
- పచ్చని
- ఎర్రని
- నీలం
- తెల్లని
- తియ్యగా
- కారంగా
- వేడిగా
- చల్లగా
- గొప్ప
- చిన్న
- పెద్ద
- సన్నని
- ...మొ,,

అవ్యయం

లింగ, వచన, విభక్తులు లేని

- అయ్యో!,
- ఆహా!,
- ఓహో!,
- ఔరా!,
- అకటా!
- ...మొ,,

www.tlm4all.com

నామవాచకం

కింది పేరాలు చదవండి.

రాజు, రఫీ, మోషె, శ్రావణి, రాధిక, సుల్తానా, తిరుపతిలో జరిగే బాలల మేళాకు వచ్చారు. వీరు నెల్లూరు, గుంటూరు, విజయనగరం, కాకినాడ, అనంతపురం ఇలా రకరకాల ప్రాంతాలనుంచి వచ్చారు. అందరూ వాళ్ళవాళ్ళ ఊళ్ళ నుంచి వచ్చేటప్పుడు రకరకాల పండ్లు తెచ్చారు. ఒకరేమో అరటి, మరొకరు బత్తాయి, సపోట అలా అందరూ రకరకాల పండ్లు తెచ్చారుఅందరూ కలసి పండ్లు తిన్నారు. వాళ్ళందరూ మంచి స్నేహితులయ్యారు.

ఈ పేరాలో గీత గీసిన పదాలను గుర్తించండి.

వాటిలో వ్యక్తుల పేర్లు, ఊళ్ళ పేర్లు, పండ్ల పేర్లు ఉన్నాయి కదా! ఇలా పేర్లను తెలిపే వాటిని "**నామవాచకాలు**" అంటారు.

మీరిప్పుడు కింద కోరిన పేర్లు రాయండి.

స్నేహితుల పేర్లు	పండ్ల పేర్లు	కూరగాయల పేర్లు	ఊర్ల పేర్లు	జంతువుల పేర్లు	పక్షుల పేర్లు	
						ఇలా పేర్లను తెలిపే వాటిని "**నామవాచకాలు**" అంటారు

అ) కింది వాక్యాలు చదవండి. ఇందులో పేర్లను తెలిపే పదాలు (నామవాచక పదాలు) గీతతో గుర్తించండి.

→ రహీం పండు తెచ్చాడు.
→ నేను శ్రీశైలం వెళ్ళాను.
→ నాకు వంకాయకూర అంటే ఇష్టం.
→ మా ఇంట్లో గులాబి మొక్క ఉంది.
→ మన జాతీయపక్షి నెమలి.
→ మా మామ కారు, విమానం బొమ్మలు తెచ్చాడు.
→ మాకు మామిడి తోట ఉంది.
→ జామపండు ఆరోగ్యానికి మంచిది.
→ నేను లడ్డు, జిలేబి తిన్నాను.
→ ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రెండూ తెలుగు రాష్ట్రాలే.

ఆ) కింది పేరాలు చదవండి. అందులో నామవాచకాలను గుర్తించి, రాయండి.

రాము, రహీం, రాబర్ట్ తోటకు వెళ్ళారు. జామ, సపోట, అరటి పండ్లు కోశారు. మల్లి, గులాబి, చేమంతి పూలను సేకరించారు. ఇంటికి వచ్చి వనజ, వినయ్, డేవిడ్ లకు పండ్లు ఇచ్చారు. శాంతి, కరుణ లకు పూలు పంచారు.

ప్రక్క పేరాలో నామవాచకాలు: - ____________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

రమణయ్య మంచి రైతు. అతడు వరి, చెరకు, మిరప పంటలు పండిస్తాడు. రాజమ్మ అతని భార్య. జ్యోతి, జగ్గు వాళ్ళ పిల్లలు. వాళ్ళు రంగాపురంలో నివసిస్తున్నారు.

ప్రక్క పేరాలో నామవాచకాలు: - ____________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

ఆరోజు ఆదివారం. రవి, నవీన్ ఆడుకోవడానికి ఆటస్థలంకు వెళ్ళారు. ఆటస్థలంలో గౌతమీ, రహీం, జాన్, తస్లీమా, ఇతర స్నేహితులు కలసి క్రికెట్, కబడ్డీ, గోళీలాట, దాగుడుమూతలు ఆడుతున్నారు. అందరూ హాయిగా ఆటలు ఆడారు.

ప్రక్క పేరాలో నామవాచకాలు: - ______________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

ఒక రోజు రమణ, అమల, వనజ తిరుపతిలో గిరిజ ఇంటికి వెళ్ళారు. అక్కడ పనసపండు తిన్నారు. ఊయల ఊగారు. తిరుమలలో వెంకటేశ్వర స్వామిని దర్శించారు. తిరుమల లడ్డు తిన్నారు.

ప్రక్క పేరాలో నామవాచకాలు: - ______________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

ప్రవీణ్, కిరణ్ ఒకరోజు సర్కస్ కు వెళ్ళారు. అక్కడ పులి, సింహం, ఏనుగు లను చూశారు. కోతి సైకిలు తొక్కడం వారికి బాగా నచ్చింది. నెమలి పురివిప్పి అందంగా నాట్యం చేయడంను వారు అక్కడ చూశారట.

ప్రక్క పేరాలో నామవాచకాలు: - ______________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

ఒక రోజు రమణ, అమల, వనజ తిరుపతిలో గిరిజ ఇంటికి వెళ్ళారు. అక్కడ పనసపండు తిన్నారు. ఊయల ఊగారు. తిరుమలలో వెంకటేశ్వర స్వామిని దర్శించారు. తిరుమల లడ్డు తిన్నారు.

ప్రక్క పేరాలో నామవాచకాలు: - ______________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

____________ ____________ ____________

ఇ) కోరిన పేర్లు(నామవాచకాలను) రాయండి. వాటితో వాక్యాలు రాయండి.

ఇంట్లోని వారి పేర్లు			స్నేహితుల పేర్లు	
ఉదా: రామయ్య	మానాన్న పేరు రామయ్య.		ఉదా: కవిత	కవిత బాగా ఆటలు ఆడుతుంది.

కూరగాయల పేర్లు			పండ్ల పేర్లు	
ఉదా: కాకరకాయ	నాకు కాకరకాయ అంటే ఇష్టంలేదు.		ఉదా: అరటి	ప్రతిరోజూ అరటిపండు తినడం ఆరోగ్యకరం.

సర్వనామం

కింది వాక్యాలను చదవండి. గీత గీసిన పదాలను చూడండి.

లక్ష్మి తెలివైన బాలిక. **ఆమె** రోజూ కథల పుస్తకాలు చదువుతుంది.

మొదటి వాక్యంలో **లక్ష్మి** నామవాచక పదంకదా! రెండవ వాక్యంలో **ఆమె** అనే పదాన్ని లక్ష్మి కి బదులుగా వాడారు. ఇలా నామవాచకాలకు బదులుగా వాడే పదాలను **"సర్వనామాలు"** అంటారు.

అ) కింది వాక్యాలలో సర్వనామాలను గుర్తించండి. వాటి కింద గీత గీయండి.

1. ఫాతిమా చక్కగా పాడింది. ఆమెకు బహుమతి వచ్చింది.
2. వేణు, కిషోర్ ఇద్దరు స్నేహితులు. వాళ్ళు కలసిమెలసి ఉంటారు.
3. రామయ్య, కవిత, సరిత మా పక్కింటివారు. వారిది చిన్న కుటుంబం.
4. రాజు, గోపి, హరి స్నేహితులం. అందరం సినిమాకి వోయాము.
5. రామయ్య వేరుశనగ పంట వేశాడు. అది బాగా పండింది.
6. మా అన్న గోపి. అతడు మంచివాడు.
7. మా ఇంట్లో లడ్డు చేశారు. అవి తియ్యగా ఉన్నాయి.
8. మాకు పిల్లి ఉంది. దానికి రోజూ పాలు పోస్తాము.
9. ఢిల్లీ పెద్దనగరం. అక్కడ విశాలమైన రోడ్లు ఉన్నాయి.
10. ఒక పెద్ద చెరువు. దానిలో అనేక చేపలుఉన్నాయి.

ఆ) కింది పేరా చదవండి. అందులో సర్వనామాలను గుర్తించి, రాయండి.

రామయ్యది చిన్నకుటుంబం. అతని భార్య పేరు సీత. ఆమె చాలా మంచిది. వారికి ఇద్దరు పిల్లలు. అబ్బాయి పేరు తేజ. ఇతడు కర్నూలులో చదువుతున్నాడు. అమ్మాయి పేరు పూజిత. ఈమె ఊరి బడిలో చదువుతున్నది. ఒకరోజు అందరూ కలసి తోటకు వెళ్ళారు. అక్కడ రకరకాల పండ్లు తిన్నారు. అవి చాలా తియ్యగా ఉన్నాయి.

పై పేరాలో నామవాచకాలకు బదులు వాడిన పదాలు రాయండి.

నామవాచకం	సర్వనామం (పేరుకు బదులుగా వాడిన పదం)
ఉదా: రామయ్య	అతని

పై పేరాలో సర్వనామాలు రాయండి.

ఉదా:- అతని, ________________, ________________,

________________, ________________,

________________, ________________.

పై పేరాలోని కింది సర్వనామాలను ఏ ఏ సందర్భాలలో వాడారో గుర్తించి పదాలతో జతపరచండి.

1)	ఆమె	ఇద్దరు పిల్లలు
2)	ఇతడు	చాలా తియ్యగా ఉన్నాయి
3)	ఈమె	చాలా మంచిది
4)	వారికి	కర్నూలులో చదువుతున్నాడు
5)	అవి	ఊరి బడిలో చదువుతున్నది.

పై పేరాలోని వాక్యాలు చదవండి. సర్వనామాలు రాయండి.

ఉదా:- అవి చాలా తియ్యగా ఉన్నాయి. జ) **అవి**

1) అందరూ కలసి తోటకు వెళ్ళారు. జ) ________

2) ఈమె ఊరి బడిలో చదువుతున్నది. జ) ________

3) ఇతను తేజ, రామయ్య కొడుకు. జ) ________

4) అక్కడ రకరకాల పండ్లు తిన్నారు. జ) ________

5) ఆమె తోటకు వెళ్ళింది. జ) ________

ఇ) కింది పేరా చదవండి. అందులో సర్వనామాలను గుర్తించి, రాయండి.

పావని మూడవ తరగతి చదువుతున్నది. ఈమె తెలివైన బాలిక. పావని తమ్ముడు గోపి. ఇతను చురుకైన వాడు. వారు ప్రతిరోజు బడికి వెళ్ళేవారు. బడిలో ఉపాధ్యాయుడు వాళ్ళను మెచ్చుకొనేవాడు. సాయంత్రం అందరూ కలసి ఆటలు ఆడేవారు. వీరు బాగా ఆటలు ఆడి అందరి మన్ననలు పొందాలని, గెలుపొందినవారికి బహుమతులు ఇస్తానని గురువుగారు చెప్పాడు. వారిలో కొందరు బహుమతులు గెలుచుకొన్నారు.

పై పేరాలోని సర్వనామాలు రాయండి.

ఉదా:- ఈమె, ______________, ______________, ______________, ______________, ______________,

______________, ______________, ______________, ______________, ______________.

ఈ) క్రింది వాక్యాలు చదవండి. ఖాళీలను సరైన సర్వనామంతో పూరించండి.

1) పద్మజ బజారుకు వెళ్ళింది. __________ చీర కొనింది. (ఆమె / అతడు)
2) గోపాల్ పాఠశాలకు వెళ్ళాడు. ___________ పాఠాలు విన్నాడు. (ఆమె / అతడు)
3) పూర్ణ, సరిత సినిమాకు వెళ్ళారు. ___________ సినిమా చూశారు. (వారు / ఈమె)
4) పేలేరులో సర్కస్ జరుగుతూ ఉంది. __________ సింహాలు బాగున్నాయి. (ఆమె / అందులో)
5) మాకు జామచెట్టు ఉంది. ___________ కాయలు తియ్యగా ఉంటాయి . (ఆమె / దాని)

ఉ) ఖాళీలను సరైన సర్వనామంతో పూరించండి.

1) రాము కొడుకు గోపాలం. ____________ మూడవతరగతి చదువుతున్నాడు.
2) రామయ్య, సీతమ్మ భార్యాభర్తలు . ____________ రంగాపురంలో నివసిస్తున్నారు.
3) బడిలో పది మంది పిల్లలు ఉన్నారు. ___________ బాగా చదువుతున్నారు.
4) చెట్టు పైన కోతి ఉంది. __________ కొమ్మలను పట్టుకొని ఊగుతున్నది.
5) జానకి పుస్తకాలు తెచ్చింది. ___________ అలమరలో సద్దింది.

ఊ) కింది పేరాలోని ఖాళీలను సరైన సర్వనామంతో పూరించండి.

{ అతనికి, వారు, ఈమె, వారందరూ, అక్కడ, వాటిలోని }

గోపాలరావు విజయవాడలో నివసిస్తున్నాడు. ___________ ఇద్దరు పిల్లలు. __________ రెండు, నాలుగవ తరగతి చదువుచున్నారు. గోపాలరావు భార్య పద్మజ. __________ నర్సు. ఒకరోజు ____________ పార్కుకు వెళ్ళారు. _________ వివిధ రకాల పూలమొక్కలు ఉన్నాయి. ______________ పూలు మంచి వాసన వస్తున్నాయి. ఆ వాసనను హాయిగా పీల్చి ఆనందించారు.

ఎ) కింది వాక్యాలలో నామవాచకానికి బదులు సరైన సర్వనామం ఉంచి వాక్యాలు రాయండి.

ఉదా: <u>సరళ</u> తెలివైన బాలిక . **<u>ఆమె</u>** తెలివైన బాలిక.

పక్షి పిల్లలు గూటిలో ఉన్నాయి. ______________________

పిల్లి పాలు తాగుతుంది . ________________________

రాజు, రవి స్నేహితులు. ________________________

టమాట ఎర్రగా ఉంటుంది. ________________________

ఇనపపెట్టెలో డబ్బులు ఉన్నాయి________________________

క్రియ

కింది వాక్యాలు గమనించండి.

1) తాతయ్య గుడికి వెళ్ళాడు.
2) నాన్న పొలంనుంచి వచ్చాడు.
3) రాధ పుస్తకం చదువుతూంది.
4) పిల్లలు ఆటలు ఆడుతున్నారు.
5) ఆవు గడ్డి మేస్తున్నది.
6) కిరణ్ బొమ్మ గీశాడు.

పైన గీత గీసిన పదాలు తాతయ్య, నాన్న, రాధ, పిల్లలు, ఆవు, కిరణ్ చేసిన పనిని తెలియచేస్తున్నాయి కదూ! ఇలాంటి పనిని తెలియచేసే పదాలను **"క్రియాపదాలు"** అంటారు.

అ) కింది వాక్యాలలో పనిని తెలుపు పదాలను (క్రియా పదాలను) గుర్తించి రాయండి.

ఉదా: - లత పళ్ళు తోముతున్నది జ) తోముతున్నది

రమ అన్నం తింటున్నది. ________________

దీప బడికి పోతున్నది. ________________

పాఠశాలకు సున్నం వేస్తున్నారు. ________________

రమ్య విజయవాడకు వెళ్ళింది. ________________

తాత చలిమంట వేశాడు. ________________

రాము స్నానం చేస్తున్నాడు . ________________

విక్రం తల దువ్వుకొంటున్నాడు. ________________

శివ పాఠం చదువుతున్నాడు. ________________

పిల్లలు మొక్కలు నాటుతున్నారు. ________________

ఎలుకలు దారంను కొరికేశాయి. ________________

కోకిల కూ..కూ.. అని పాడింది. ________________

ఆ) కింది పేరా చదవండి. క్రియా పదాలను గుర్తించి రాయండి.

రామయ్య తోటకు వెళ్ళాడు. పొలం దున్నాడు. ఎరువు వేశాడు. పాదులు చేశాడు. మామిడి మొక్కలు నాటాడు. నీరు పెట్టాడు. కలుపు తీశాడు. మొక్కలు పెరిగి పెద్దవయ్యాయి. కాయలు కాశాయి. రామయ్య కాయలు కోశాడు. సంతకు తీసుకు వెళ్ళాడు. కాయలను అమ్మాడు. డబ్బులు సంపాదించాడు. ఆడబ్బులతో ఇళ్ళు కట్టాడు. హాయిగా జీవిస్తున్నాడు.

పై పేరాలో " క్రియ " ను తెలిపే పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఉదా:- వెళ్ళాడు, ________________, ________________, ________________, ________________,

________________, ________________, ________________, ________________, ________________,

________________, ________________, ________________, ________________, ________________ .

పై పేరాలోని కింది క్రియాపదాలను ఏ ఏ సందర్భాలలో వాడారో గుర్తించి పదాలతో జతపరచండి.

తోటకు	చేశాడు
పొలం	తీశాడు
కాయలను	కట్టాడు
కలుపు	కోశాడు
పాదులు	దున్నాడు
ఇళ్ళు	వెళ్ళాడు

పై పేరాలోని వాక్యాలు చదవండి. క్రియాపదాలు రాయండి.

ఉదా:- రామయ్య తోటకు వెళ్ళాడు. జ) వెళ్ళాడు .

1) పొలం దున్నాడు. జ) ____________

2) ఎరువు వేశాడు. జ) ____________

3) సంతకు తీసుకు వెళ్ళాడు. జ) ____________

4) కాయలను అమ్మాడు. జ) ____________

5) నీరు పెట్టాడు. జ) ____________

6) డబ్బులు సంపాదించాడు. జ) ____________

ఇ) కింది పదాలను చదవండి. ఖాళీలలో సరైన క్రియా పదంతో పూరించండి.

[పాడారు, వెళ్ళారు, పొందారు, వెళ్ళింది, చేశారు, చేసింది]

పావని, పద్మ బడికి ____________. వాళ్ళు బడిలో పాటలు _____________. బహుమతులు ________________.
పావని నాట్యం ________________. సాయంత్రం ఇంటికి ________________. రాత్రి భోజనం _________________.
హాయిగా నిద్రపోయింది.

[తిన్నాము, తీసుకొంది, ఆడాము, మాట్లాడాడు, వచ్చాము, విన్నాము, మోగింది, చేశాము, చెప్పారు, వెళ్ళాము]

బడిగంట ____________. పిల్లలందరం బడిలోకి ____________. ప్రార్థన ____________. ప్రార్థనలో ప్రధానోపాధ్యాయుడు ____________. తరువాత తరగతి గదులలోకి పోయాము. తరగతి ఉపాధ్యాయురాలు హాజరు ____________. ఉపాధ్యాయులు పాఠాలు ____________. మధ్యాహ్నభోజనం ____________. పాఠాలు ____________. సాయంత్రం ఆటలు ____________.
పాఠశాల వదిలారు. హాయిగా ఇంటికి ____________.

ఈ) కింది పేరా చదవండి. క్రింది ఖాళీలను సరైన క్రియా పదంతో పూరించండి

నా పేరు రాము. నేను మూడవ తరగతి చదువుచున్నాను. నేను రోజు బడికి వెళతాను. బడిలో చదువుకుంటాను. పాటలు పాడతాను. జవాబులు చెబుతాను. పరీక్షలు రాస్తాను. ఆటలు ఆడతాను. బొమ్మలు గీస్తాను.

మూడవతరగతి	: ______________	పాటలు	: ______________	ఆటలు	: ______________
బడికి	: ______________	జవాబులు	: ______________	బొమ్మలు	: ____________
బడిలో	: ______________	పరీక్షలు	: ______________		

ఉ) క్రింది ఖాళీలను సరైన క్రియా పదాలతో నింపండి.

జ్యోతి పాట ____________.	హరీష్ ఆటలు ____________.	అమ్మ బజారుకు ____________.
తాత కథలు ____________.	కావ్య అన్నం ____________.	నేను రేపు ఊరికి ____________.
దేవిడ్ సినిమా ____________.	గోపి బొమ్మలు ____________.	పావని నాట్యం ____________.
ప్రీతి వంట ____________.	కవిత ముగ్గులు ____________.	పాపయ్య మొక్కలు ____________.

ఊ) క్రింది పదాలకు క్రియా పదాలు కలిపి వాక్యాలు రాయండి.

ఉదా: ఆటలు : నేను ఆటలు ఆడుకొన్నాను .

పలకలో	: ______________________________.	కాళ్ళతో	: ______________________________.
నోటితో	: ______________________________.	చేతులతో	: ______________________________.
పళ్ళు	: ______________________________.	కుర్చీలో	: ______________________________.
పాత్రలు	: ______________________________.	పుస్తకాలలో	: ______________________________.
పాఠాలు	: ______________________________.	పెన్నుతో	: ______________________________.
గదిని	: ______________________________.	టీవీ	: ______________________________.

విశేషణం

కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలను గమనించండి.

1) పాలపిట్ట అందంగా ఉంది. 2) నేను ఎర్రని గాజులు కొన్నాను. 3) వేపకాయ చేదుగా ఉంటుంది.
4)మల్లెపూలు మంచి వాసనన్నిస్తాయి. 5) నల్లని ఆవు గడ్డి మేస్తున్నది. 6) కిరణ్ చక్కని బొమ్మ గీశాడు.

పైన గీత గీసిన పదాలు అందంగా, ఎర్రని, చేదుగా, మంచి, నల్లని, చక్కని, అనేవి గుణాన్ని తెలిపేపదాలు. పాలపిట్ట, గాజులు, వేపకాయ, మల్లెపూలు, ఆవు, బొమ్మ అనేవి నామవాచక పదాలు. ఇలా నామవాచకాల గుణాలను తెలిపే పదాలను **"విశేషణాలు"** అంటారు.

అ) కింది వాటిలో విశేషణాలు గుర్తించి రాయండి.

ఉదా: - ఎర్రని గులాబీలు : ఎర్రని

చల్లని వెన్నెల : ___________ నల్లని జడ : ___________ ఉత్తమ ఉపాధ్యాయుడు : ___________
నల్లని జడ : ___________ తెల్లని మేఘాలు : ___________ తియ్యని పండు : ___________
అందమైన బొమ్మ: ___________ వేడి పాలు : ___________ చల్లని గాలి : ___________
పొడవైన వంతెన : ___________ చక్కని దుస్తులు: ___________ మంచి మనిషి: ___________

ఆ) కింది వాక్యాలు చదవండి. విశేషణ పదాల కింద గీత గీయండి.

ఏనుగు పెద్ద జంతువు. చక్కెర తియ్యగా ఉంటుంది. సీత అందమైన అమ్మాయి.
కాటుక నల్లగా ఉంటుంది. అత్తరు మంచి వాసన కలిగి ఉంది. మా అమ్మ చక్కని ముగ్గు వేసింది.
బాలుకు భయం వేసింది. షర్మిల కొత్త గౌను వేసుకొంది. మైదానం విశాలంగా ఉంది.
రైలు పొడవుగా ఉంది. పెద్ద రోడ్లు వేస్తున్నారు. రైలు ప్రయాణం హాయిగా ఉంది.
లడ్డు తియ్యగా ఉంది. కొత్త సైకిలు కొన్నాడు. నీరు చప్పగా ఉంది.
గద్ద ఎత్తున ఎగురుతుంది. కాకరకాయ చేదుగా ఉంది. నిమ్మపండు పసుపుగా ఉంది.

ఇ) కింది వాక్యాలలో గుణాన్ని తెలిపే పదాలను (విశేషణాలను) గుర్తించి రాయండి.

ఆవుపాలు తెల్లగా ఉండును. ___________ రాము చురుకైన బాలుడు. ___________
ఐసు చల్లగా ఉండును. ___________ నేను పెద్ద గుమ్మడికాయ కొన్నాను. ___________
మా నాన్నకు ఎర్రని చొక్కా ఉంది. ___________ చార్మినార్ ఎత్తైన కట్టడం. ___________
సీత పొట్టి పిల్ల. ___________ రహీం సన్నగా ఉన్నాడు. ___________
వీరేశలింగం గొప్ప సంస్కర్త ___________ హరిత చక్కగా పాడుతుంది. ___________
కొండపల్లి బొమ్మలు అందమైనవి. ___________ పుస్తకాల బ్యాగు బరువుగా ఉంది. ___________
సారిక తెలివైన బాలిక. ___________ కోయిల మధురంగా పాడును. ___________
గుడ్లగూబ భయంకరమైన పక్షి ___________ రాత్రి ఉలిక్కిపడి నిద్ర లేచాను. ___________

ఈ) కింది పేరా చదవండి. విశేషణ పదాలను గుర్తించి రాయండి.

రజిత, డేవిడ్, అంజలి, శీను అమరావతి నగరానికి వెళ్ళారు. అది చాలా అందమైన ప్రదేశం . అక్కడ ఎత్తైన రాజగోపురం ఉంది. ఇక్కడ కృష్ణానది ప్రవహిస్తూ ఉంది. అది చాలా పొడవైన నది. నది ఒడ్డున పచ్చని పొలాలు ఉన్నాయి. పొలాల్లో ఏపుగా పంటలు పండాయి. ఆ పంటలను చూసి పిల్లలు ఆనందంతో గంతులు వేశారు.

పై పేరాలో " విశేషణాల " ను తెలిపే పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఉదా:- చాలా అందమైన , ____________, ____________, ____________, ____________, ________.

పై పేరా ఆధారంగా క్రింది విశేషణాల ను అర్థవంతమైన పదాలతో జతపరచి వాక్యాలు రాయండి.

అందమైన	నది ప్రవహిస్తుంది.	______________________
ఎత్తైన	పొలాలు ఉన్నాయి.	______________________
పొడవైన	ప్రదేశం.	______________________
పచ్చని	గంతులు వేశారు.	______________________
ఆనందంతో	రాజగోపురం ఉంది.	______________________

ఉ) కింది పట్టికలోని వాటికి కోరిన విధంగా విశేషణ పదాలు రాయండి. వాటితో వాక్యాలు రాయండి.

	రంగు	వాక్యం
నిమ్మపండు	పసుపుపచ్చ	నిమ్మపండు పసుపుపచ్చగా ఉంటుంది.
టమాట		
మామిడిపండు		
జామకాయ		
నేరేడుపండు		

	రుచి	వాక్యం
నిమ్మకాయ	పుల్లగా	నిమ్మకాయ పుల్లగా ఉంటుంది.
కాకరకాయ		
మామిడిపండు		
చింతపండు		
వెలగకాయ		

ఊ) కింది పదాలు జతపరచి, వాటితో వాక్యాలు రాయండి.

ఎర్రని	పొడరు
తెల్లని	రక్తం
నీలి	చీకటి
నల్లని	ఆకాశం
పుల్లగా	బెల్లం
తియ్యగా	చింతకాయ

1)______________________

2)______________________

3)______________________

4)______________________

5)______________________

6)______________________

ఎ) కింది విశేషణ పదాలు ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

[తెలివైన, వేగంగా, చిక్కని, చక్కని, పొడవైన, వేడి, తెల్లని, పొడవైన, సన్నని]

1)______________________

2)______________________

3)______________________

4)______________________

5)______________________

6)______________________

7)______________________

8)______________________

ఏది ఏ భాషాభాగమో రాయండి

అ) కింది పదాలను సరైన భాషాభాగంతో జతపరచండి.

నామవాచకం	చల్లగా
సర్వనామం	అయ్యో!
క్రియ	వారు
విశేషణం	తిన్నారు
అవ్యయం	రాజేష్

నామవాచకం	చదువుతున్నాడు
సర్వనామం	పచ్చని
క్రియ	పరంధామయ్య
విశేషణం	ఔరా!
అవ్యయం	ఆమె

ఆ) కింది పదాలు ఏ భాషాభాగాల క్రిందికి వస్తాయో గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.

మామిడి	వాడు	దుర్గారావు	అందంగా	రమేష్	తియ్యని
జామకాయ	పుల్లని	అతడు	సావిత్రి	కొట్టింది	అది
ఆడుకొంటున్నారు	పల్లవి	వేడిగా	అందరం	కొందరు	ఎర్రని

నామవాచకం	సర్వనామం	క్రియ	విశేషణం

ఇ) కింది పేరాలోని భాషాభాగాలను గుర్తించి పట్టికలో రాయండి.

కాంతమ్మ చాలా తెలివైనది. కొండయ్య బాగా పనిచేసేవాడు. ఒక రోజు అతడు మామిడిచెట్టును నరికాడు. బరువైన కొమ్మ అతని కాలు మీద పడింది. కాలు విరిగింది. ఎర్రగా రక్తం కారుతున్నది. గోపాల్ డాక్టర్ కట్టుకట్టాడు. అతను పని చేయలేకపోయాడు. కాంతమ్మ అడవికి వెళ్ళి తియ్యని పండ్లు తెచ్చి అమ్మేది. ఆ డబ్బులతో వాళ్ళు హాయిగా జీవనం గడుపుతున్నారు.

నామవాచకం	సర్వనామం	క్రియ	విశేషణం

రవి, రాము, గోపి, సీత మరియు వారి తల్లిదండ్రులు జంతుప్రదర్శనశాలకు వెళ్ళారు. అందులో పెద్ద నల్లని ఏనుగులు, పొడవైన మెడగల జిరాఫీలు చూశారు. అక్కడ నెమలి పురివిప్పి అందంగా నాట్యం చేయుచుండెను. అది వారికి బాగా నచ్చింది. పచ్చని చిలుకలు మామిడి, బొప్పాయి, ఆపిల్ పండ్లను తింటున్నాయి. వాటి ఎర్రని ముక్కు చూడ ముచ్చటగా ఉంది. అన్నింటిని చూసి సాయంత్రం ఇంటికి వచ్చారు.

నామవాచకం	సర్వనామం	క్రియ	విశేషణం

రజిత, డేవిడ్, అంజలి, శీను అమరావతి నగరానికి వెళ్ళారు. అది చాలా అందమైన ప్రదేశం . అక్కడ ఎత్తైన రాజగోపురం ఉంది. ఇక్కడ కృష్ణానది ప్రవహిస్తూ ఉంది. అది చాలా పొడవైన నది. నది ఒడ్డున పచ్చని పొలాలు ఉన్నాయి. ఆ పొలాల్లో ఏపుగా పంటలు పండాయి. అక్కడి పంటలను చూసి పిల్లలు ఆనందంతో గంతులు వేశారు.

నామవాచకం	సర్వనామం	క్రియ	విశేషణం

ఈ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదం ఏ భాషాభాగమో గుర్తించండి.

పలక మీద బలపంతో రాస్తాము. (నామవాచకం / క్రియ)

సీత టీ.వీ. ముందు కూర్చుంది. (క్రియ / నామవాచకం)

చెట్లు పెంచడం మంచిది. వాటి వల్ల చాలా లాభాలు ఉన్నాయి. (నామవాచకం / సర్వనామం)

గుమ్మడికాయ పెద్దగా ఉంది. (విశేషణం / నామవాచకం)

గాంధీజీని జాతిపిత అని అంటారు. (క్రియ / నామవాచకం)

చందమామ మబ్బులలో దాగిఉన్నాడు. (క్రియ / నామవాచకం)

అందరూ రైలు దిగారు. (నామవాచకం / సర్వనామం)

గాలిపటం ఎత్తున ఎగురుతున్నది. (క్రియ / విశేషణం)

ఉ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదం ఏ భాషాభాగమో రాయండి.

ఆ రాజగోపురం **ఎత్తైనది.** ( )

రామాపురంలో **పచ్చని** పొలాలు ఉన్నాయి.( )

గంగానది **భారతదేశం**లో పొడవైన నది. ( )

ఆకాశం **నీలి** రంగులో ఉంటుంది. ( )

సింహం అడవిలో ఉంటుంది. ( )

నాన్న కూరగాయలు **కొన్నాడు.** ( )

అంజలి, కవిత ఆడుకొంటున్నారు. ( )

దీపావళి పండుగ వచ్చింది. ( )

అర్చన వయస్సు ఆరు సంవత్సరాలు. ( )

ప్రతిరోజు బడిని **శుభ్రం చేస్తాము.** ( )

కోకిల **మధురంగా** పాడుతుంది. ( )

ఖరము అంటే గాడిద. ( )

పూలతోటలో **రంగురంగుల** పూలు ఉన్నాయి. ( )

చేపలు నీటిలో **ఈదుతున్నాయి.** ( )

దూడ మెడలో గంట **కట్టారు.** ( )

పౌర్ణమి రోజు **తెల్లని** వెన్నెల ఉంటుంది. ( )

అశ్వని తండ్రి గోపాలం. ( )

పాఠశాలలో గోడలు **అందంగా** ఉన్నాయి. ( )

పాండురంగారావు కథలు రాస్తాడు. ( )

వారు **కష్టపడతారు.** ( )

కాకి **నల్లగా** ఉంటుంది. ( )

నాకు **తెల్లని** చొక్కా ఉంది. ( )

కారులో **తిరుపతికి** వెళ్ళాము. ( )

నక్షత్రాలు **మిలమిల** మెరుస్తున్నాయి. ( )

విజయ పుస్తకాలు రాస్తుంది. ( )

ఆవు **సాధు** జంతువు. ( )

భవ్య తెలివైన అమ్మాయి. ( )

ఎలుగుబంటి అడవిలో ఉంటుంది. ( )

అతడు బలశాలి. ( )

గాడిద బరువులను **మోస్తుంది.** ( )

మేమందరం ఆటలు **ఆడుకొంటాం.** ( )

ఆమె అందంగా ఉంది. ( )

దోమల వల్ల జ్వరం వస్తుంది. ( )

దేవునికి **పూజలు చేయాలి.** ( )

ఊ) కింది వాక్యాలలో నామవాచకాలు, విశేషణాలు, క్రియా పదాలు రాయండి.

ఉదా:- సుభాష్ చంద్రబోస్ ధైర్యంగా బ్రిటీష్ వారితో పోరాడాడు.

నామవాచకాలు:- సుభాష్ చంద్రబోస్, బ్రిటీష్ వారు **విశేషణం :** - ధైర్యంగా **క్రియ :** - పోరాడాడు.

సీత అందమైన బొమ్మలు గీసింది.	నామవాచకం: ______________	విశేషణం: _____________	క్రియ: ___________
రంజిత కమ్మని పాట పాడింది.	నామవాచకం: ______________	విశేషణం: _____________	క్రియ: ___________
హారిక చక్కగా నాట్యం చేసింది	నామవాచకం: ______________	విశేషణం: _____________	క్రియ: ___________
గౌతమి చిన్న కథ రాసింది.	నామవాచకం: ______________	విశేషణం: _____________	క్రియ: ___________
కిరణ్ అద్భుతమైన వ్యాసం రాశాడు.	నామవాచకం: ______________	విశేషణం: _____________	క్రియ: ___________
ప్రవళిక రంగురంగుల ముగ్గులు వేసింది.	నామవాచకం: ______________	విశేషణం: _____________	క్రియ: ___________

ఎ) కింది నామవాచకాలు, విశేషణాలు ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

నామవాచకాలు	విశేషణాలు	వాక్యాలు
సీతాకోకచిలుకలు	రంగు రంగుల	పూల తోటలో రంగు రంగుల సీతాకోకచిలుకలు ఉన్నాయి.
మబ్బులు	నల్లని	________________________________ .
గౌరమ్మ	ఎర్రని	________________________________ .
పెద్దయ్య	గొప్ప	________________________________ .
మల్లెపువ్వు	తెల్లగా	________________________________ .
మందారం	ఎర్రని	________________________________ .
మర్రి చెట్టు	పెద్ద	________________________________ .
పిచ్చుకలు	చిన్న	________________________________ .

ఏ) కింది నామవాచకాలు, క్రియా పదాలు ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

నామవాచకాలు	విశేషణాలు	వాక్యాలు
తాబేలు	వెళ్ళింది	తాబేలు మెల్లగా వెళ్ళింది .
కోతి	పిలిచింది	________________________________ .
రాజేష్	కొట్టాడు	________________________________ .
రంగారావు	పట్టుకొన్నాడు	________________________________ .
పార్వతమ్మ	దాచిపెట్టింది	________________________________ .
ఫాతిమా	చేసింది	________________________________ .
షరీఫ్	నడిపాడు	________________________________ .
కల్పన	పంచింది	________________________________ .
భావన	చేసింది	________________________________ .

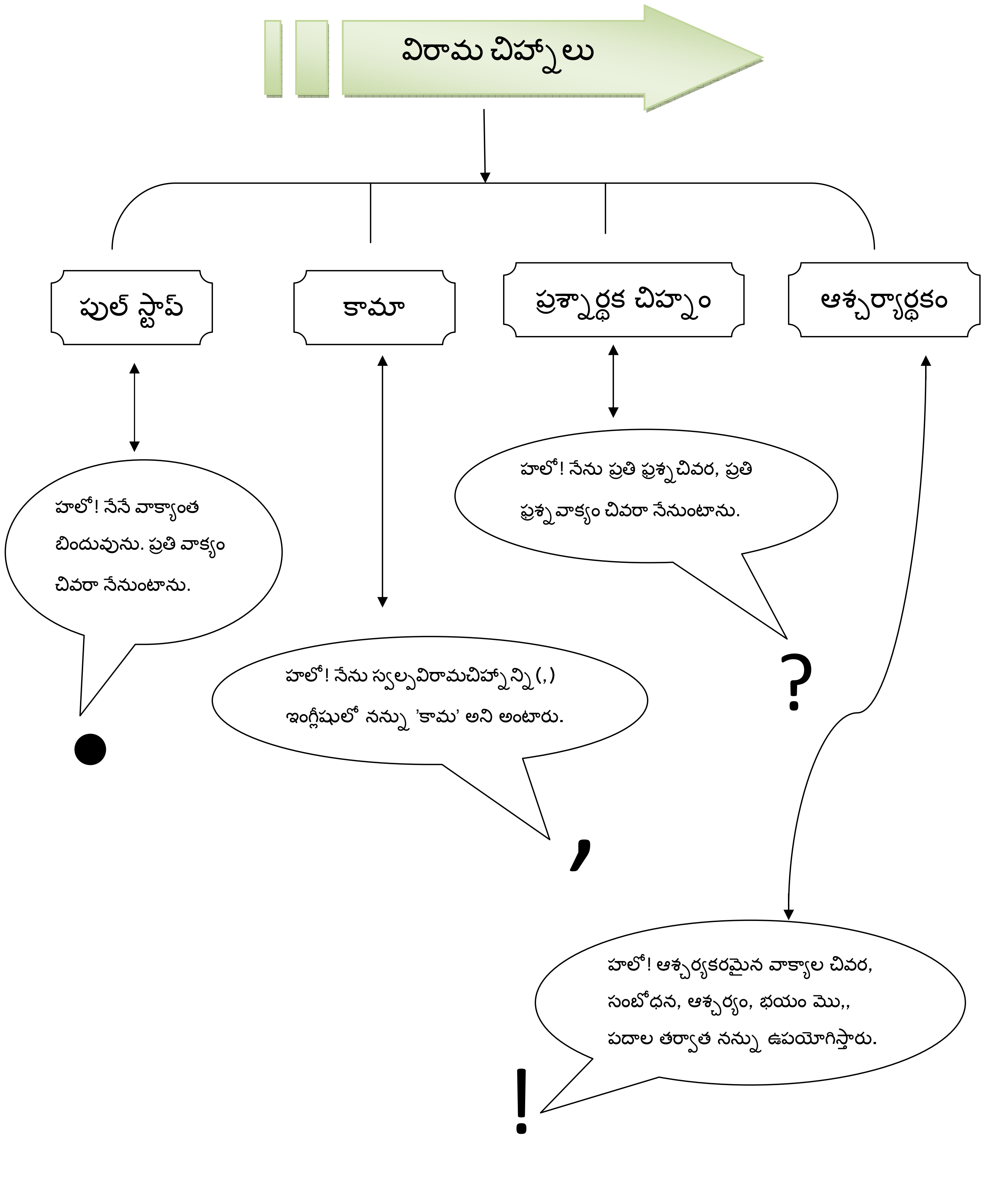
విరామ చిహ్నాలు
ఫుల్ స్టాప్
కామా
ప్రశ్నార్థక చిహ్నం
ఆశ్చర్యార్థకం
హలో! నేనే వాక్యాంత బిందువును. ప్రతి వాక్యం చివరా నేనుంటాను.
.
హలో! నేను స్వల్పవిరామచిహ్నాన్ని (,) ఇంగ్లీషులో నన్ను 'కామ' అని అంటారు.
,
హలో! నేను ప్రతి ప్రశ్న చివర, ప్రతి ప్రశ్న వాక్యం చివరా నేనుంటాను.
?
హలో! ఆశ్చర్యకరమైన వాక్యాల చివర, సంబోధన, ఆశ్చర్యం, భయం మొ,, పదాల తర్వాత నన్ను ఉపయోగిస్తారు.
!

వాక్యాంత బిందువు(ఫుల్ స్టాప్)

కింది వాక్యాలు చదవండి.

→ మా ఊరు రామాపురం.

→ నేను రేపు ఊరికి వెళతాను.

పై వాక్యాల చివర చుక్క(.) ఉంది. ఇలాంటి చుక్కను **"వాక్యాంత బిందువు"** అంటారు. ఈ వాక్యంత బిందువునే "ఫుల్ స్టాప్" అంటారు. వాక్యంత బిందువుంటే ఆ వాక్యం అక్కడికి పూర్తి అర్థం వస్తుందన్నమాట.

అ) కింది వానిని చదవండి. సరైన పట్టికలో రాయండి.

కింది వానిని చదవండి.	పూర్తికాని వాక్యాలు	పూర్తి అయిన వాక్యాలు
రమ, లత ఇంటికి రమ, లత ఇంటికి వెళ్ళింది. అన్నయ్య పలకలో రాశాడు. అన్నయ్య పలకలో అమ్మ అన్నం పెట్టింది. మా తోటలో గులాబీలు ఉన్నాయి. అమ్మ అన్నం		
పై వాటిలో పూర్తి అయిన వాక్యాల చివర ఏమి ఉంది? అనగా (.) ఫుల్ స్టాప్ పూర్తి వాక్యం చివర పెట్టాలి.		

ఆ) కింది వాక్యాలలో పూర్తయిన వాక్యాల(పదాల) తర్వాత [.] ఫుల్ స్టాప్ రాయండి.

- ✓ నిన్న చిరంజీవి
- ✓ బడిని శుభ్రం చేశాడు
- ✓ బంతి పోయింది
- ✓ అన్నం ఉడక
- ✓ బెల్లు కొట్టారు
- ✓ ఆటలు ఆడారు
- ✓ అడవిలో ఏనుగు
- ✓ కుక్కను తరిమాడు
- ✓ పలకలో రాశాడు
- ✓ ఈ రోజు వాన
- ✓ మా ఇంటిలో
- ✓ పాటలు పాడాము
- ✓ పడవలు చేశాము
- ✓ పుస్తకంలో కాగితాలు
- ✓ పంజరంలో చిలుక

ఆ) కింది వాక్యాలలో [.] ఫుల్ స్టాప్ సరైన చోట లేవు సరిచేసి రాయండి.

1) పిల్లలకు ఆటలు అంటే . చాలా ఇష్టం ____________________

2) బడిలో. పిల్లలు ఉన్నారు ____________________

3) మా అమ్మ ఊరికి . వెళ్ళింది ____________________

4) మన జాతీయ జెండాకు మూడు . రంగులు ఉన్నాయి ____________________

5) మేము . సినిమాకు వెళ్ళాము ____________________

6) మా . ఇంట్లో కంప్యూటర్ ఉంది ____________________

7) మల్లికి పెసరట్టు . అంటే ఇష్టం ____________________

8) ముద్దపప్పు . రుచిగా ఉంటుంది ____________________

ఇ) కింది పేరా చదవండి [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

గోపి మూడవ తరగతి చదువుతున్నాడు ఒకరోజు వర్షం బాగా పడింది వర్షం వల్ల దారి బురదగా ఉంది నడవడానికి చిన్నపిల్లలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు గోపి వాళ్ళ చేతులు పట్టుకొని అందరినీ బడికి చేర్చాడు

ఈ) కింది పేరా చదవండి [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

అనగ అనగ ఒక అడవి అందులో ఒక పెద్ద చెట్టు ఆ చెట్టుపై ఉడత ఉంది అ చెట్టులోని కాయలు ఉడత తినేది చెట్టుపై చెంగుచెంగున ఎగిరేది ఉడత ఎగిరిఎగిరి అలసిపోయేది చెట్టు తొర్రలో నిద్రపోయేది ఇలా ఉడత హాయిగా జీవించేది

ఉ) కింది పేరా చదవండి [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

హరి వాళ్ళకు తోట ఉంది హరి ఆదివారం తోటకు వెళ్ళాడు తోటలో పూల మొక్కలనుంచి పూలు కోశాడు పక్కనే ఉన్న పండ్ల చెట్లు దగ్గరకు వెళ్ళాడు కొన్ని పండ్లు కోశాడు చెట్లకు నీళ్ళు పోశాడు పూలు, పండ్లు తీసుకొని ఇంటికి వచ్చాడు

ఊ) కింది పేరా చదవండి [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

నా పేరు హారిక మా ఊరు పీలేరు మా నాన్న పేరు రామారావు మా అమ్మ పేరు శాంతమ్మ మాది చిన్న కుటుంబం మా నాన్న వ్యవసాయం చేస్తాడు మా అమ్మ ఇంటిపని చేస్తూ మా నాన్నకు సహాయం చేస్తుంది మేము అందరం కలసి భోజనం తింటాము

ఎ) కింది పేరా చదవండి [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

నా పేరు కవిత సాయంత్రం బడి వదిలారు అమ్మతో మార్కెట్ కు వెళ్ళాను అమ్మ కూరగాయలు కొన్నది నేను బొమ్మలు కొనుక్కొన్నాను ఆటోలో ఇంటికి వచ్చాము ఆటోవానికి పది రూపాయలు ఇచ్చాము కూరగాయలు ఫ్రిజ్ లో పెట్టాను బొమ్మలతో ఆడుకొన్నాను

కామా

కింది వాక్యం చదవండి. పేర్ల మధ్య ఉన్న గుర్తును పరిశీలించండి.

పూజిత, రోజీ, రహీమ్, పవన్ పరుగున పాఠశాలకు వచ్చారు.

మనం మాట్లాడేటప్పుడు స్వల్పంగా విరామం ఇచ్చే చోట / పేర్ల మధ్య / బంధాల మధ్య (,) స్వల్పవిరామ చిహ్నం (కామా) ఉంచుతాం.

అ) కింది వాక్యాలలో సరైన చోట [,] కామా ఉంచి రాయండి.

1) నాకు కోహ్లీ ధోని అంటే ఇష్టం. ________________________________.
2) మా తోటలో బంతి చేమంతి గులాబి పూలు ఉన్నాయి. ________________________________.
3) నేను క్రికెట్ కబడ్డీ ఆటలు ఆడుతాను. ________________________________.
4) మా ఇంట్లో నేను మానాన్న అమ్మ అక్కయ్య ఉన్నాము. ________________________________.
5) పాల నుండి పెరుగు మజ్జిగ వెన్న నెయ్యి వస్తాయి. ________________________________.
6) నా దగ్గర పలక బలపం పెన్ను పెన్సిల్ ఉన్నాయి. ________________________________.
7) అమల కమల విమల బడికి వెళ్ళారు. ________________________________.
8) చెట్టు పై చిలుకలు పావురాలు ఉన్నాయి. ________________________________.
9) అడవిలో ఏనుగులు పులులు సింహాలు ఉంటాయి. ________________________________.
10) నిమ్మపండు పుల్లగా పసుపు రంగులో ఉంటుంది. ________________________________.

ఆ) కింది పేరా చదవండి. [,] కామా గుర్తును సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

రజని రహీమ్ కవిత మేరి మనీష తోటకు వెళ్ళారు. వాళ్ళకు ఆ తోటలో పిచ్చుకలు రామచిలుకలు కోకిలలు కనిపించాయి. వారు జామ అరటి మామిడి సపోట పండ్లను తిన్నారు. వారు తిరిగి ఇంటికి వచ్చేటప్పుడు గొర్రెలు మేకలు ఆవులను తోలుకొని వెళ్ళేవారు.

____

____

____

ఇ) కింది పేరా చదవండి. [,] కామా గుర్తును సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

భరత్ దీపావళి పండుగకు టపాకాయలు కొందామని బజారుకు వెళ్ళాడు. అక్కడ కాకరొత్తులు చిచ్చుబుడ్లు మతాబులు భూచక్రాలు టపాకాయలు రాకెట్లు కొన్నాడు. తన స్నేహితులు రాబర్ట్ ఆనంద్ అరవింద్ ఇషాన్ ప్రదీప్ లను పిలిచాడు. అందరూ కలసి టపాకాయలు కాల్చారు.

____

____

____

అ) కింది పేరా చదవండి. [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) [,] కామా గుర్తులను సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

మా ఇల్లు అంటే నాకు ఎంతో ఇష్టం మా ఇంట్లో అమ్మ నాన్న మా చెల్లెలు నేను ఉంటాం మా ఇంటిపక్కన ఒక తోట ఉంది అందులో మానాన్న జొన్న రాగి మిరప రకరకాల కూరగాయలు పండిస్తాడు మాతోటలో ఉడతలు చిలుకలు పిచ్చుకలు పావురాలు తిరుగుతూ ఉంటాయి వాటిని మేము చూసి తరుముతాము

____

____

____

____

ఆ) కింది పేరా చదవండి. [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) [,] కామా గుర్తులను సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

అనగ అనగ కాకి కోకిల ఒకే గూటిలో స్నేహంగా ఉండేవి అవి గుడ్లు పెట్టి పిల్లల్ని చేశాయి కాకి మేతకు వెళ్ళింది కోయిల కూడా మేతకు వెళ్ళింది పెద్ద తుపాను వచ్చింది గూడు పడిపోయింది కాకికి గూడు కనబడక కావు కావు అని అరచింది కోకిల కూకూ అని పాడింది చెట్టు కింద పడివున్న పిల్లలను చూసి బాధపడ్డాయి కాకి పుల్లలు తెచ్చి మరలా గూడు కట్టింది పిల్లలను గూటిలోకి చేర్చాయి హాయిగా జీవించాయి

____

____

____

____

ఇ) కింది పేరా చదవండి. [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) [,] కామా గుర్తులను సరైన చోట ఉంచి రాయండి.

రాము రహీం రాబర్ట్ తోటకు వెళ్ళారు జామ సపోట అరటి పండ్లు కోశారు మల్లి గులాబి చేమంతి పూలను సేకరించారు ఇంటికి వచ్చి వనజ వినయ్ డేవిడ్ లకు పండ్లు ఇచ్చారు శాంతి కరుణ లకు పూలు పంచారు

____

____

____

ఈ) కింది పేరా చదవండి. [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) [,] కామా గుర్తులను సరైన చోట ఉంచి రాయండి

ఆరోజు ఆదివారం రవి నవీన్ ఆడుకోవడానికి ఆటస్థలంకు వెళ్ళారు ఆటస్థలంలో గౌతమ్ రహీం జాన్ తస్లీమా ఇతర స్నేహితులు కలసి క్రికెట్ కబడ్డీ గోళీలాట దాగుడుమూతలు ఆడుతున్నారు అందరూ హాయిగా ఆటలు ఆడారు

____

____

____

ఉ) కింది పేరా చదవండి. [.] ఫుల్ స్టాప్(చుక్క) [,] కామా గుర్తులను సరైన చోట ఉంచి రాయండి

అర్చన వయస్సు ఐదు సంవత్సరాలు అర్చన ఈరోజు బడిలో చేరింది సాయంత్రం అమ్మతో కలసి బజారుకు వెళ్ళి పలక బలపం నోట్సు పెన్సిల్ కొన్నది కొత్త బట్టలు కొన్నది ఆటోలో తిరిగి ఇంటికి వచ్చింది పలకలో రాసింది

____

____

____

ప్రశ్నార్థక చిహ్నం ?

కింది పేరాను చదవండి. (?) ఈ గుర్తుకు ⬭ చుట్టండి.

రవి సెలవుల్లో తాతయ్య గారి ఊరికి వెళ్ళాడు. దారిలో గోపయ్య ఎదురయ్యాడు. "ఎవరు బాబు నువ్వు? ఎవరింటికి వెళ్ళాలి? నీ పేరేమిటి? మీ ఊరు ఏది? అంటూ ప్రశ్నించాడు. రవి చిరునవ్వుతో గోపి ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానం చెప్పాడు.

(?) ఈ గుర్తు వాక్యంలో ఎక్కడ ఉందో గుర్తించారు కదా! ఈ గుర్తును "**ప్రశ్నార్థక చిహ్నం**" అంటారు. ఈ గుర్తు గల వాక్యాలను "**ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు**" అంటారు.

కిందివాటిలో ప్రశ్నార్థక వాక్యాలను గుర్తించి గీత గీయండి.	గీత గీసిన ప్రశ్నార్థక పదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.
★ నీ పేరు ఏమిటి?	______________________
★ మీరు బజారుకు ఎందుకు వచ్చారు?	______________________
★ మీరు బడి నుండి ఎప్పుడు వచ్చారు?	______________________
★ మీరు ఎలా చదువుతున్నారు?	______________________
★ మీ దగ్గర ఎన్ని పుస్తకాలు ఉన్నాయి?	______________________
★ మీ ఊరు ఏది?	______________________
★ జాతీయగీతం రాసిన వారు ఎవరు?	______________________

అ) కింది వాక్యాలలో ప్రశ్నార్థక వాక్యాలను గుర్తించి ప్రశ్నార్థక వాక్యాల చివర (?) గుర్తు ఉంచండి.

- ❖ మీరు ఎక్కడ ఉన్నారు
- ❖ రైలు ఎప్పుడు వచ్చింది
- ❖ టీచర్ వచ్చారు
- ❖ ప్రార్థన చేశాము
- ❖ నీ చేతిలో ఏముంది
- ❖ వసంత మంచి అమ్మాయి
- ❖ మీ బడి ఎక్కడ
- ❖ ఎందుకు వచ్చావు
- ❖ బంతి దొరికిందా లేదా
- ❖ ఆటలు ఆడుకొన్నాం
- ❖ రాము ఏది కొన్నాడు
- ❖ రక్తము గడ్డ కట్టిందా
- ❖ పాప ఏడుస్తున్నది
- ❖ ఎందుకు భయపడతావు
- ❖ మీరు ఎంత మంది

ఆ) కింది ప్రశ్నార్థక పదాలు ఇవ్వబడ్డాయి. వాటితో ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు రాసి చివర (?) గుర్తు ఉంచండి.

ఎవరు? ______________________ ఎన్ని? ______________________

ఏమిటి? ______________________ ఎందువల్ల? ______________________

ఎందుకు? ______________________ ఉందా? ______________________

ఎంత? ______________________ లేదా? ______________________

ఎంతమంది? ______________________ ఎలా? ______________________

ఏది? ______________________ ఎక్కడ? ______________________

ఎప్పుడు? ______________________

ఇ) కింది వాక్యాల ఆధారంగా ప్రశ్నలు రాసి చివర (?) గుర్తు ఉంచండి.

వాక్యాలు	వాక్యాల ఆధారంగా ప్రశ్నలు
★ నా పేరు రంజిత్ కుమార్.	నీ పేరు ఏమిటి?
★ మా ఊరు పోలవరం.	______
★ నేను నాలుగవ తరగతి చదువు చున్నాను.	______
★ నాకు క్రికెట్ అంటే ఇష్టం.	______
★ మా అమ్మ పేరు లక్షి.	______
★ మా అమ్మ డాక్టర్.	______
★ మా నాన్న పేరు మనోజ్.	______
★ మా నాన్న పైలెట్.	______
★ నేను బాగా చదువుతాను.	______
★ మేము అప్పుడప్పుడు పార్కుకు పోతాము.	______
★ పార్కులో ఆటలు ఆడుకొన్నాను.	______
✓ ఏనుగు పెద్ద జంతువు.	______
✓ లత పళ్ళు తోముతున్నది .	______
✓ చక్కెర తియ్యగా ఉంటుంది.	______
✓ రమ అన్నం తింటున్నది.	______
✓ సీత అందమైన అమ్మాయి.	______
✓ రాము స్నానం చేస్తున్నాడు .	______
✓ కాటుక నల్లగా ఉంటుంది.	______
✓ దీప బడికి పోతున్నది.	______
✓ మా అమ్మ చక్కని ముగ్గు వేసింది.	______
✓ బాలుకు భయం వేసింది.	______
✓ మైదానం విశాలంగా ఉంది.	______
✓ విక్రం తల దువ్వుకొంటున్నాడు.	______
✓ పాఠశాలకు సున్నం వేస్తున్నారు.	______
✓ పిల్లలు మొక్కలు నాటుతున్నారు.	______
✓ రమ్య విజయవాడకు వెళ్ళింది.	______

ఈ) కింది పేరా చదవండి. సరైన చోట [.] ఫుల్ స్టాప్ [,] కామా [**?**] ప్రశ్నార్థక గుర్తులను ఉంచి రాయండి.

పాండురంగారావు అమరావతికి వెళ్ళాడు అక్కడ గోపి కలిశాడు మీ ఇంట్లో అందరూ కుశలమా అంటూ రవి అడిగాడు గోపి రవి ఇద్దరూ ఆటోలో ఇంటికి చేరారు రవి వాళ్ళ బార్య నాన్న అమ్మ పిల్లలు అందరూ కలసి భోజనం తిన్నారు

______

______

______

ఆశ్చర్యార్థక చిహ్నం !

కింది పేరాను చదవండి. (!) ఈ గుర్తుకు ⬭ చుట్టండి.

రాజును ఎక్కడికి వెళ్ళావని టీచర్ అడిగింది. "జూ కెళ్ళాం టీచర్. అబ్బో ! జూ ఎంత పెద్దగా ఉందో ! రకరకాల జంతువులు, పక్షులు చూశాం" అన్నాడు. "ఏ జంతువులు చూశారు?" అని టీచర్ అడిగింది. "బాబోయ్ ! పెద్ద సింహం చూశాను టీచర్!" అన్నాడు."అట్లాగా! ఇంకా ఏమేం చూశావ్?" అని టీచర్ అడిగింది.

(!) ఈ గుర్తు ఎక్కడ ఉందో గుర్తించారు కదా! ఈ గుర్తును **"ఆశ్చర్యార్థక చిహ్నం"** అంటారు. ఈ గుర్తు గల వాక్యాలను **"ఆశ్చర్యార్థక వాక్యాలు"** అంటారు. ఆశ్చర్యం, సంబోధన, సంతోషం, భయం మొ,, పదాల చివర దీనిని ఉపయోగిస్తారు.

అ) కింది పేరా చదవండి. కోరిన పదాలు రాయండి.

మా పాఠశాల పిల్లలతో టూర్ బయలుదేరాం. బస్సు ఆగగానే ఒక్క సారిగా పిల్లలందరూ వావ్! అంటూ సంతోషంగా బస్సు దిగారు. అక్కడ పైనుంచి పడే జలపాతం చూసి అబ్బో! ఎంత పెద్ద జలపాతమో అమ్మో! ఎన్ని నీళ్ళో! అంటూ ఆశ్చర్యపోయారు. నడుస్తున్న భువన నీళ్ళలో నడవలేక టీచర్! నన్ను పట్టుకోండి అంది. అంతలో అక్కడ పామును చూసి అమ్మో! పాము అని అరచింది. రామ్మా! ఏం పరవాలేదు అని ధైర్యం చెప్పి తీసుకెళ్ళాను.	సంబోధన పదాలు:- ____________ ఆశ్చర్య పదాలు:- ____________ సంతోష పదాలు:- ____________ భయం పదాలు:- ____________

ఆ) కింది వాక్యాలలో [!] గుర్తును సరైనచోట పెట్టండి. వాక్యం రాయండి.

1. పిల్లలూ మీరంతా మొక్కలు నాటాలి, కదా ______________________
2. ఆహా ఏమి ఈ వింత ______________________
3. అమ్మో అయ్యో కుయ్యో మొర్రో కాపాడండి. ______________________
4. టీచర్ చెబితే వినాలి కదా ______________________
5. హమ్మయ్య బయట పడ్డాం. ______________________
6. అబ్బో చెప్పావులే ______________________

ఇ) కింది ఆశ్చర్యార్థక పదాలు చదవండి. ఏయే సందర్భంలో వాడుతామో రాయండి.

కదా! అంతే! రామ్మా! లేమ్మా! పోరా! రారా! ఓహో! ఓహోహో!

అహాహ! అమ్మో! అబ్బో! అయ్యో! వావ్! గోపీ! టీచర్! బాబోయ్!

భయంతో	సంతోషంతో	ఆశ్చర్యంతో	సంబోధిస్తూ

అన్ని విరామచిహ్నాలను ఉపయోగించడం

అ) కింది వానిని జతపరచండి.

వాక్యాంత బిందువు	?
స్వల్ప విరామ చిహ్నం	!
ప్రశ్నార్థక చిహ్నం	,
ఆశ్చర్యార్థక చిహ్నం	.

ఆ) కింది వానిని జతపరచండి.

ప్రశ్నార్థక చిహ్నం	.
ఫుల్ స్టాప్	!
కామా	?
ఆశ్చర్యార్థక చిహ్నం	,

ఇ) కింది వానిని జతపరచండి.

ఎందుకు	.
అబ్బబ్బా	,
ఇంకదాలు	?
బంతి చామంతి	!

ఈ) కింది పేరాలో సరైనచోట [.] [,] [?] [!] రాయండి.

ఓరీ మూర్ఖుడా ఎంత పొగరు నీకు అని ఋషి శపించాడు ఆ మానవునికి కాళ్ళు చేతులు వణికాయి నన్ను క్షమించు స్వామీ అంటూ ప్రాధేయ పడ్డాడు

____

____

ఉ) కింది పేరాలో సరైనచోట [.] [,] [?] [!] రాయండి.

అమ్మో ఎంత పెద్ద పామో అని అరిచాడు సురేష్ ఎక్కడ అంటూ పరిగెత్తుకొంటూ వచ్చింది పద్మావతి పామో బల్లో ఏదైనా అక్కడ నుంచి రా అని అరిచింది అమ్మ అంతే సురేష్ పద్మావతి పరిగెత్తి అమ్మ దగ్గరకు చేరారు

____

____

____

ఊ) కింది సంభాషణలో సరైనచోట [.] [,] [?] [!] రాయండి.

ఆవు : ఆహా ఈ అడవిలో గడ్డి భలే రుచిగా ఉంది ప్రతిరోజూ ఇక్కడికి మేతకు రావాలి

పులి : ఆగు ఎవరు నీవు ఎందుకొచ్చావు

ఆవు : (భయపడుతూ) మేతకు వచ్చాను మహారాజా మీరు వద్దంటే వెళ్ళిపోతాను

పులి : నిన్నెందుకు వెళ్ళనిస్తా నాకు నీవే ఆహారం

____

____

____

____

ఎ) కింది సంభాషణలో సరైనచోట [.] [,] [?] [!] రాయండి.

టీచర్ : పిల్లలూ మనం ఆరోగ్యంగా ఉండాలంటే ఏం చెయ్యాలి

పిల్లలు : వ్యాయామం చేయాలి టీచర్

టీచర్ : బాగా చెప్పావు ప్రవీణ్

పిల్లలు : రోజూ స్నానంచేయాలి రోజూపళ్ళు తోమాలి వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత పరిసరాల పరిశుభ్రత పాటించాలి

టీచర్ : వెరీగుడ్ చక్కగా చెప్పారు అందరూ పాటించాలి మరి

పిల్లలు : ఒకే టీచర్ అలాగే చేస్తాం

కాలాలు

భూతకాలం (జరిగిన పని)	వర్తమాన కాలం (జరుగుతున్న పనిని)	భవిష్యత్ కాలం (జరగబోయే పనిని)
తిన్నాము	తింటున్నాము	తింటాము
వచ్చాము	వస్తున్నాము	వస్తాము
ఆడాము	ఆడుకొంటున్నాము	ఆడుతాముము
చూశాము	చూస్తున్నాము	చూస్తాము

కింది వాక్యాలు గమనించండి.

1) తాతయ్య గుడికి వెళ్ళాడు. 2) నాన్న పొలంనుంచి వస్తున్నాడు. 3) రాధ పుస్తకం చదువుతూంది.

4) పిల్లలు ఆటలు ఆడారు. 5) ఆవు గడ్డి మేస్తున్నది. 6) కిరణ్ బొమ్మ గీస్తాడు.

పైన గీత గీసిన పదాలు తాతయ్య, నాన్న, రాధ, పిల్లలు, ఆవు, కిరణ్ చేసిన , చేస్తున్న, చేసే పనుల గురించి తెలియచేస్తున్నాయి కదూ! ఇలాంటి పనిని తెలియచేసే పదాలను **"క్రియాపదాలు"** అంటారు అని తెలుసుకొన్నాం. కానీ ఇందులో కొన్ని జరిగిన పని, కొన్ని జరుగుతున్న పనిని, కొన్ని జరగబోయే పనిని తెలియజేస్తున్నాయి గమనించారా! మరికొన్ని వాక్యాలు గమనించండి.

కింది వాక్యాలు గమనించండి. కింది పట్టికలో నింపండి.

ఇక్బాల్ బంతి ఆట ఆడుతున్నాడు.
సంయుక్త పాట పాడింది.
అమ్మ రేపు కొత్తబట్టలు తెస్తుంది.
కోతి కొబ్బరిచెట్టు ఎక్కుతూ ఉంది.
పిల్లలు విహారయాత్రకు వెళ్ళారు.
వచ్చే ఆదివారం సినిమాకు పోతాము.

జరిగిన పని	జరుగుతున్న పని	జరగబోయే పని

- జరిగిపోయిన పనిని గురించి తెలియచేసే పదాలున్న వాక్యాలు **"భూతకాలపు"** వాక్యాలు.
- జరుగుతూ ఉన్న పనిని గురించి తెలియచేసే పదాలున్న వాక్యాలు **"వర్తమానకాలపు"** వాక్యాలు.
- జరగబోయే పనిని గురించి తెలియచేసే పదాలున్న వాక్యాలు **"భవిష్యత్ కాలపు"** వాక్యాలు.

భూతకాలం (జరిగిన పని) – బొమ్మలుగీశాడు, చదివాడు, రాశాడు, పాడాడు, తిన్నాడు, వచ్చాడు ....

వర్తమానకాలం (జరుగుతున్న పని) — బొమ్మలుగీస్తున్నాడు, చదువుతున్నాడు, రాస్తున్నాడు, పాడుతున్నాడు, తింటున్నాడు..

భవిష్యత్ కాలం (జరగబోయే పని) — బొమ్మలుగీస్తాడు, చదువుతాడు, రాస్తాడు, పాడుతాడు, తింటాడు, వస్తాడు ....

అ) కింది వాక్యాలను చదవండి. ఏ కాలంలో ఉన్నవో రాయండి.(భూతకాలం, వర్తమానకాలం, భవిష్యత్ కాలం)

పావని రేపు తిరుపతి వెళ్ళుంది.	(________________)	కరుణ కవిత రాశాడు.	(________________)
గీత సినిమా చూసింది.	(________________)	ప్రియ పెండ్లి చేసుకొంటుంది.	(________________)
హారిక నాట్యం చేస్తూ ఉంది.	(________________)	రాము పామును చంపాడు.	(________________)
గోపి బండి నడుపుతున్నాడు.	(________________)	సరిత పాలు పితుకుతున్నది.	(________________)
పవన్ ఆటల పోటీకి వెళతాడు.	(________________)	వాళ్ళు నడచి వెళ్ళుచున్నారు.	(________________)

ఆ) కింది పట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి. అవి ఏకాలానికి చెందినవో రాయండి.

గోపి	సినిమా	చూశాడు
పళని	టీ.వీ.	చూస్తాడు
రాణి	నాటకం	చూస్తున్నాడు
ప్రదీప్	సెల్ ఫోన్	చూసింది
వాళ్ళు	ట్యాబ్	చూస్తుంది
అతడు	కంప్యూటర్	చూస్తూఉంది
ఆమె	తోలుబొమ్మలాట	చూస్తున్నారు

ఉదా:- గోపి సినిమా చూశాడు [భూతకాలం]

______________________________ [__________]

______________________________ [__________]

______________________________ [__________]

______________________________ [__________]

______________________________ [__________]

______________________________ [__________]

______________________________ [__________]	______________________________ [__________]
______________________________ [__________]	______________________________ [__________]
______________________________ [__________]	______________________________ [__________]
______________________________ [__________]	______________________________ [__________]
______________________________ [__________]	______________________________ [__________]

ఇ) కింది వాక్యాలు వర్తమానకాలంలో ఉన్నాయి. వీటిని భూతకాలం, భవిష్యత్ కాలం లలో రాయండి.

భూతకాలం	వర్తమానకాలం	భవిష్యత్ కాలం
రమ పుస్తకం చదివింది.	రమ పుస్తకం చదువుతున్నది.	రమ పుస్తకం చదువుతుంది.
______________________	రామారావు సినిమా చూస్తున్నాడు.	______________________
______________________	సలీమా పాట పాడుతున్నది.	______________________
______________________	వైష్ణవి బడికి పోతున్నది.	______________________
______________________	మేము తిరుపతికు వెళ్ళుతున్నాము.	______________________
______________________	సీత ఆట ఆడుతున్నది.	______________________
______________________	రహీం వాళ్ళ నాన్నతో మాట్లాడుతున్నాడు.	______________________
______________________	రవి, రంగ కాయలు కొంటున్నారు.	______________________
______________________	పాప పాలు తాగుతున్నది.	______________________
______________________	ప్రీతి పండు తింటున్నది.	______________________

ఈ) కింది వాక్యాలు పరిశీలించి మిగిలిన కాలాలలో రాయండి.

భూతకాలం	వర్తమానకాలం	భవిష్యత్ కాలం
రాము పండు తినెను.	రాము పండు తింటున్నాడు.	రాము పండు తింటాడు.
______________	______________	అమల రేపు పూలు తెస్తుంది.
______________	వాళ్ళు గుడికి పోతున్నారు.	______________
______________	______________	క్రికెట్ మ్యాచ్ రేపు జరుగుతుంది.
సీత బడికి వెళ్ళెను.	మేము సర్కస్ చూస్తున్నాము.	______________
______________	______________	రవి రేపు పెన్ను కొంటాడు.
అమ్మ నీళ్ళు తెచ్చింది.	______________	______________
______________	రంగయ్య బస్సు ఎక్కుచున్నాడు.	______________

ఉ) కింది క్రియా పదాలు చదవండి. వాటిని బట్టి వివిధ కాలాలలో వాక్యాలు రాయండి.

క్రియా పదాలు	భూతకాలం	వర్తమానకాలం	భవిష్యత్ కాలం
ఎగరడం	కాకి ఎగిరింది.	కాకి ఎగురుతూ ఉంది.	కాకి ఎగురుతుంది
ఆడడం	______________	______________	______________
పాడడం	______________	______________	______________
వినడం	______________	______________	______________
రాయడం	______________	______________	______________
చదవడం	______________	______________	______________
నడవడం	______________	______________	______________
కూర్చోవడం	______________	______________	______________
వండడం	______________	______________	______________
అరవడం	______________	______________	______________
కొట్టడం	______________	______________	______________
తినడం	______________	______________	______________
పరిగెత్తడం	______________	______________	______________
చూడడం	______________	______________	______________
నిద్రపోవడం	______________	______________	______________
గీయడం	______________	______________	______________
నడపడం	______________	______________	______________

క్రియలు

క్రియా రహిత వాక్యాలు

క్రియా పదాలు లేని వాక్యాలు.

క్రియా సహిత వాక్యాలు

సమాపక క్రియలు

కనిపిస్తోంది.

చూపించారు.

రాశాము.

అసమాపక క్రియలు

కనిపించి,

చూపించి,

రాసి,

సామాన్య వాక్యాలు

*ఒకే ఒక సమాపక క్రియ కలిగిన వాక్యాలు

ఉదా : అపర్ణ సినిమా చూసింది.

సంక్లిష్ట వాక్యాలు

*ఒకటి లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ అసమాపక క్రియలు ఉండి, తప్పని సరిగా ఒకే ఒక సమాపక క్రియ కలిగిన వాక్యాలు

ఉదా : అపర్ణ సినిమా చూస్తూ, పండుతింటున్నది.

సంయుక్త వాక్యాలు

*రెండు అంతకన్నా ఎక్కువ సమాపక క్రియాపదాలు కలిగిన స్వతంత్ర వాక్యాలు

ఉదా : అపర్ణ సినిమా చూసింది. పండు తిన్నది.

క్రియా రహిత వాక్యాలు, క్రియా సహిత వాక్యాలు

కింది వాక్యాలు గమనించండి.

కమల మంచి బాలిక.	కమల ఆటలు ఆడుతుంది.
పాలు చల్లగా ఉన్నాయి.	నేను పాలు తాగుతున్నాను.
ఆవు పొలంలో ఉంది.	ఆవు పొలంలో గడ్డి మేస్తూ ఉంది.

పై వాక్యాలలో మొదటి వాక్యాలకు క్రియాపదాలు లేవు. తరువాత వాక్యాలకు క్రియాపదాలు ఉన్నాయి. ఇలా క్రియాపదాలు లేని వాక్యాలను క్రియా రహిత వాక్యాలు అని, క్రియాపదాలు ఉన్న వాక్యాలను క్రియా సహిత వాక్యాలు అని అంటారు.

- క్రియాపదం లేకపోయినా పూర్తి అర్థాన్నిచ్చే వాక్యాలను "**క్రియా రహిత వాక్యాలు**" అని అంటారు.
- క్రియాపదాలు ఉన్న వాక్యాలను "**క్రియా సహిత వాక్యాలు**" అని అంటారు.

అ) కింది వాక్యాలను చదవండి. ఏవి క్రియా రహిత వాక్యాలో, ఏవి క్రియా సహిత వాక్యాలో రాయండి.

అడవిలో సింహం ఉంది.	{________________}	పావురం చెట్టుమీద వాలింది.	{________________}
ఏనుగు చెవులు పెద్దవి.	{________________}	దీపావళికి టపాసులు కాల్చాను.	{________________}
స్వరూపకు మిఠాయిలంటే ఇష్టం.	{________________}	చింతకాయ పులుపు.	{________________}
ఈ ఇల్లు మా ఇల్లు.	{________________}	పండగకు గుడికి వెళ్ళాను.	{________________}
దేవునికి పూజ చేస్తాను.	{________________}	కమఠం అంటే తాబేలు.	{________________}
శ్రీనాధుడు గొప్ప కవి	{________________}	గోపాల్ బస్సు నడుపుతున్నాడు.	{________________}
అరకులోయ అందమైనది.	{________________}	పావని వంట చేస్తున్నది.	{________________}

ఆ) కింది పట్టిక ఆధారంగా క్రియా రహిత వాక్యాలు రాయండి.

పాపయ్య	మంచి	మాటకారి
జ్యోతి	భలే	పిసినారి
శివయ్య	చాలా	కవి
వాల్మీకి	తియ్యనైన	పండు
మామిడి	తోక	చిన్నది
గొర్రె	గొప్ప	చురుకైనది

ఉదా:- పాపయ్య భలే పిసినారి.

____

____

____

____

____

ఇ) కింది పట్టిక ఆధారంగా క్రియా సహిత వాక్యాలు రాయండి.

పాపయ్య	ముగ్గులు	తెచ్చాడు.
జ్యోతి	కట్టెలు	రాశాడు.
శివయ్య	గడ్డి	వేసింది.
వాల్మీకి	కాయలు	తాగాడు.
మామిడి	పుస్తకం	మేస్తున్నది.
గొర్రె	నీళ్ళు	తిన్నాము.

ఉదా:- పాపయ్య కట్టెలు తెచ్చాడు.

____

____

____

____

____

సమాపక క్రియలు, అసమాపక క్రియలు

కింది వాక్యాలు చదవండి. క్రియా పదాలను గమనించండి.

ఆకాశంలో చందమామ కనిపిస్తోంది.	ఆమె నాకు కనిపించి, పక్క ఇంటికి వెళ్ళింది.
వాళ్ళు నేడ్సు చూపించారు.	అతడు నేడ్సు చూపించి, బొమ్మగీస్తున్నాడు.
మేము డైరీ రాశాము.	కవిత డైరీ రాసి, ఆడుకొంటున్నది.

➢ వాక్య భావాన్ని పూర్తిగా తెలిపే క్రియా పదాలను **"సమాపక క్రియలు"** అంటారు.

ఉదా:- కనిపిస్తోంది. చూపించారు. రాశాము. ...

➢ వాక్య భావాన్ని అసంపూర్తిగా తెలిపే క్రియా పదాలను **"అసమాపక క్రియలు"** అంటారు.

ఉదా:- కనిపించి, చూపించి, రాసి, ...

అ) పూర్తి అయిన పనిని తెలిపే పదంను పూర్తి కాని పనిని తెలిపే పదంగా మార్చండి.

పూర్తి అయిన పనిని తెలిపే పదం (సమాపక క్రియలు)	పూర్తి కాని పనిని తెలిపే పదం (అసమాపక క్రియలు)	పూర్తి అయిన పనిని తెలిపే పదం (సమాపక క్రియలు)	పూర్తి కాని పనిని తెలిపే పదం (అసమాపక క్రియలు)
చూపించాడు	చూపించి	వంట చేసింది.	వంట చేసి
చూశాడు	చూసి	బొమ్మ గీశాడు.	బొమ్మ గీసి
రాశారు	________________	బుట్ట అల్లాడు.	________________
తిన్నారు	________________	దుమ్ము తుడిచాడు.	________________
కొట్టారు	________________	పాత్రలు కడిగింది.	________________
పడుకొన్నారు	________________	భోజనం వడ్డించారు.	________________
మేస్తున్నది	________________	పాఠాలు బోధించారు.	________________
నడుస్తున్నాడు	________________	పాటలు పాడారు.	________________
నవ్వుతున్నారు	________________	కథలు విన్నారు.	________________

ఆ) క్రింది సమాపక క్రియాపదాలను, అసమాపక క్రియాపదాలుగా రాసి వాటి ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి.

సమాపక క్రియలు	అసమాపక క్రియలు	అసమాపక క్రియల ఆధారంగా వాక్యాలు
మట్లాడడం.	మాట్లాడి	వేణు, రాముతో మాట్లాడి, ఊరికి వెళ్ళాడు.
నడవడం.	____________	________________________________
గీయడం.	____________	________________________________
ఊగడం.	____________	________________________________
ఉతకడం.	____________	________________________________
నవ్వడం.	____________	________________________________
రాయడం.	____________	________________________________
తవ్వడం.	____________	________________________________
కప్పడం.	____________	________________________________

ఇ) క్రింది అసమాపక క్రియాపదాలు, సమాపక క్రియాపదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి

అసమాపక క్రియలు	సమాపక క్రియలు	వాక్యం
తిని	నవ్వాడు.	వేణు పండు తిని, జోక్ చెప్పి నవ్వాడు.
వెళ్ళి	చదువుతున్నాడు.	________________
వచ్చి	వెళ్ళాడు.	________________
చూసి	పట్టుకొన్నాడు.	________________
ఎగిరి	చూస్తున్నాడు.	________________
పరుగెత్తి	ఆడుతున్నాడు.	________________
రాసి	గీశాడు.	________________
వెళ్ళి	మట్లాడాడు.	________________
దిగి	నడిశారు.	________________
తెచ్చి	గీశాడు.	________________
కట్టి	ఊగారు.	________________
తెచ్చి	ఉతికింది.	________________
చూసి	రాశాము.	________________
ఎత్తి	తవ్వాడు.	________________
వణుకుతుంటే	కప్పాడు.	________________

ఇ) క్రింది అసమాపక ,సమాపక క్రియాపదాలను ఉపయోగించి భూత , వర్తమాన, భవిష్యత్ కాలాలకు చెందిన వాక్యాలు రాయండి.

అసమాపక, సమాపక క్రియా పదాలు	వాక్యం
వచ్చి, చేసింది.	[భూతకాలం] అమ్మ వచ్చి భోజనం చేసింది. [వర్తమానకాలం] అమ్మ వచ్చి భోజనం చేస్తూఉంది. [భవిష్యత్ కాలం] అమ్మ వచ్చి భోజనం చేస్తుంది.
తిని, చూస్తుంది.	[భూతకాలం] ________________ [వర్తమానకాలం] ________________ [భవిష్యత్ కాలం] ________________
చదివి, రాస్తూ ఉన్నాడు.	[భూతకాలం] ________________ [వర్తమానకాలం] ________________ [భవిష్యత్ కాలం] ________________
రుబ్బి, చేశారు.	[భూతకాలం] ________________ [వర్తమానకాలం] ________________ [భవిష్యత్ కాలం] ________________
తెచ్చి, వండుతారు.	[భూతకాలం] ________________ [వర్తమానకాలం] ________________ [భవిష్యత్ కాలం] ________________

సామాన్య వాక్యాలు , సంశ్లిష్ట వాక్యాలు , సంయుక్త వాక్యాలు

కింది వాక్యాలు చదవండి. క్రియా పదాలను గమనించండి.

- ✓ అపర్ణ సినిమా చూసింది.
- ✓ అపర్ణ సినిమా చూస్తూ, పండు తింటున్నది.
- ✓ అపర్ణ సినిమా చూసింది. పండు తిన్నది.

➢ ఒకే ఒక సమాపక క్రియ కలిగిన వాక్యాలు **"సామాన్య వాక్యాలు"**

ఉదా : అపర్ణ సినిమా చూసింది. ⟶ ఈ వాక్యంలో చూసింది. అనే ఒకే ఒక సమాపక క్రియ ఉంది.

➢ ఒకటి లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ అసమాపక క్రియలు ఉండి, తప్పని సరిగా ఒకే ఒక సమాపక క్రియ కలిగిన వాక్యాలు **"సంశ్లిష్ట వాక్యాలు"**

ఉదా : అపర్ణ సినిమా చూస్తూ, పండు తింటున్నది. ⟶ ఈ వాక్యంలో చూస్తూ అనే అసమాపక క్రియ మరియు తింటున్నది అనే సమాపక క్రియపదాలు ఉన్నాయి.

➢ రెండు అంతకన్నా ఎక్కువ సమాపక క్రియాపదాలు కలిగిన స్వతంత్ర వాక్యాలు **"సంయుక్త వాక్యాలు"**

ఉదా : అపర్ణ సినిమా చూసింది. పండు తిన్నది. ⟶ ఈ వాక్యంలో చూసింది. మరియు తింటున్నది అనే రెండు సమాపక క్రియాపదాలు ఉన్నాయి.

అ) క్రింది వాక్యాలను చదవండి. సామాన్య, సంశ్లిష్ట, సంయుక్త వాక్యాలను గుర్తించండి.

1. పావని నాట్యం చేసింది. [____________________]
2. భరత్ టిఫన్ తిని, కాఫీ తాగాడు. [____________________]
3. మా నాన్న సంతకు వెళ్ళి, కూరగాయలు తెచ్చాడు. [____________________]
4. జ్యోష్ణ తెలివైనది, మరియు చురుకైనది. [____________________]
5. వరుణ్ బాగా చదివాడు. మంచి మార్కులు తెచ్చుకొన్నాడు. [____________________]
6. మేకలు అడవికి వెళ్ళి, చెట్ల ఆకులు తింటున్నాయి. [____________________]
7. సీతాకోక చిలుకలు చెట్లపై వాలి, మకరందం పీలుస్తున్నాయి. [____________________]
8. మా స్నేహితుడు కొత్త చొక్కా కొన్నాడు. [____________________]
9. మా స్నేహితుడు కొత్త చొక్కా కొని, తొడుక్కొన్నాడు. [____________________]
10. మా స్నేహితుడు కొత్త చొక్కా తొడుక్కొన్నాడు. అందరికీ చూపించాడు. [____________________]
11. రాము వీడియోను చూశాడు. [____________________]
12. రాము వీడియోను చూశాడు. పిల్లలకు చూపించాడు. [____________________]
13. హరిత పూలుకోసి, దండ కుట్టి, దేవునికి వేసింది. [____________________]
14. [illegible] [____________________]

ఆ) క్రింది సమాపక క్రియాపదాలను ఉపయోగించి సామాన్య వాక్యాలు రాయండి

సమాపక క్రియలు	సామాన్య వాక్యం
నవ్వాడు.	మానాన్న కామిడీ చానల్ చూస్తూ నవ్వాడు .
చదువుతున్నాడు.	____________________
వెళ్ళాడు.	____________________
పట్టుకొనింది.	____________________
కొన్నాడు.	____________________
ఆడుతున్నాడు.	____________________
గీశాడు.	____________________
మట్లాడాడు.	____________________
నడిచారు.	____________________
పాడాడు.	____________________
ఊగారు.	____________________
ఉతికింది.	____________________
రాశాము.	____________________
వేసుకొన్నాము.	____________________
నడిచింది.	____________________

ఇ) క్రింది ఆసమాపక క్రియాపదాలు, సమాపక క్రియాపదాలను ఉపయోగించి సంశ్లిష్టవాక్యాలు రాయండి

అసమాపక క్రియలు	సమాపక క్రియలు	సంశ్లిష్టవాక్యం
వెళ్ళి	చదువుతాడు.	రాము పాఠశాలకు వెళ్ళి, చక్కగా చదువుతాడు.
వచ్చి	వెళ్ళాడు.	____________________
చూసి	పట్టుకొన్నాడు.	____________________
ఎగిరి	చూస్తున్నాడు.	____________________
పరుగెత్తి	ఆడుతున్నాడు.	____________________
రాసి	గీశాడు.	____________________
వెళ్ళి	మట్లాడాడు.	____________________
దిగి	నడిశారు.	____________________
తెచ్చి	గీశాడు.	____________________
కట్టి	ఊగారు.	____________________
తెచ్చి	ఉతికింది.	____________________
చూసి	రాశాము.	____________________
ఎత్తి	తవ్వాడు.	____________________
వణుకుతుంటే	కప్పాడు.	____________________
పరిగెత్తి	గెలిచాడు.	____________________

ఈ) క్రింది సమాపక క్రియాపదాలు ఉపయోగించి సంయుక్తవాక్యాలు రాయండి

సమాపక క్రియలు	సమాపక క్రియలు	సంయుక్త వాక్యం
చూశాడు.	పట్టుకొన్నాడు.	యాదయ్య కుందేలును చూశాడు. కుందేలును పట్టుకొన్నాడు.
వెళ్ళాడు.	చూస్తున్నాడు.	________________
వెళ్ళాడు.	ఆడుతున్నాడు.	________________
తెచ్చాడు.	గీశాడు.	________________
వచ్చాడు.	మట్లాడాడు.	________________
కలిశారు.	నడిశారు.	________________
కట్టారు.	ఊగారు.	________________
తెచ్చింది.	ఉతికింది.	________________
తీసుకొన్నాము.	రాశాము.	________________
తవ్వాడు.	ఎత్తాడు.	________________
తీశాడు.	కప్పాడు.	________________
ఎగిరింది.	వెళ్ళింది.	________________
పట్టాడు.	నిండింది.	________________
కోసింది.	చేసింది.	________________
తీశాడు.	తొక్కాడు.	________________

ఉ) క్రింది సంశ్లిష్టవాక్యాలను సంయుక్త వాక్యాలుగా రాయండి. (ఒక వాక్యాన్ని విడదీసి రెండు వాక్యాలుగా రాయడం)

ఉదా:- కార్తీక్ బడికి వచ్చి, వార్తలు రాశాడు. కార్తీక్ బడికి వచ్చాడు. వార్తలు రాశాడు.

1. రాము పట్టణానికి పోయి, సినిమా చూశాడు. ________________.
2. రమణ బస్సు ఎక్కి, టికెట్టు కొన్నాడు. ________________.
3. రాధ కూరగాయలు కోసి, కూర చేసింది. ________________.
4. మా నాన్న పొలంకు వెళ్ళి, నీళ్ళు కట్టాడు. ________________.
5. మా అక్క దువ్వెన తీసుకొని, తల దువ్వుకొంది. ________________.
6. మా చెల్లి పలక ఎత్తుకొని, రాసుకొంది. ________________.
7. కరెంటు వచ్చి, పోయింది. ________________.
8. రాజు కొత్తబట్టలు కొని, వేసుకొన్నాడు. ________________.
9. విజయ లైబ్రరీకి పోయి, పుస్తకం చదువుతున్నది. ________________.
10. జ్యోతి గ్రౌండుకు వెళ్ళి, క్రికెట్ ఆడింది. ________________.
11. ప్రవీణ్ బడికి వచ్చి, హోమ్ వర్క్ రాశాడు. ________________.
12. రాఘవ టీ తాగి, పేపర్ చదువుతున్నాడు. ________________.
13. హరిత కథను చదివి, మిత్రులకు చెప్పింది. ________________.
14. రమ సంతకు వెళ్ళి, కూరగాయలు కొనింది. ________________.
15. పద్మ చాప వేసి, పడుకొంది. ________________.

ఉ) క్రింది సంయుక్త వాక్యాలను సంశ్లిష్టవాక్యాలుగా రాయండి. (రెండు వాక్యాలుగా ఉన్నవాటిని కలిపి ఒక వాక్యంగా రాయడం)

ఉదా:- తాతయ్య బస్టేషన్ కు వెళ్ళాడు. తాతయ్య బస్సు ఎక్కాడు. తాతయ్య బస్టేషన్ కు వెళ్ళి, బస్సు ఎక్కాడు.

1. ప్రజ్ఞ డబ్బులు దాచుకొంది. ప్రజ్ఞ బొమ్మలు కొన్నది. ______________________.
2. శ్రీవల్లి ఆటలు ఆడింది. శ్రీవల్లి ఇంటికి వచ్చింది. ______________________.
3. రాజు డబ్బులు తెచ్చుకొన్నాడు. రాజు పుస్తకం కొన్నాడు. ______________________.
4. కవిత పాట పాడింది. మొదటి బహుమతి గెలుచుకొంది. ______________________.
5. హరీష్ కాఫీ తాగాడు. హరీష్ పేపర్ చదువుతున్నాడు. ______________________.
6. డాక్టర్ వచ్చాడు. చికిత్స చేశాడు. ______________________.
7. రాముడు అడవికి వెళ్ళెను. తండ్రి మాట నెరవేర్చెను. ______________________.
8. సలీమా పాట నేర్చుకొంది. సలీమా పాట చక్కగా పాడింది. ______________________.
9. వారు తిరుపతి బస్సు ఎక్కారు. తిరుపతికి వెళ్ళారు. ______________________.
10. రోజ అరటిపండు కొనింది. రోజ అరటిపండు తినింది. ______________________.
11. రామారావు సినిమా హాలుకు వెళ్ళాడు. సినిమా చూశాడు. ______________________.
12. అమ్మ పూలు కొనింది. తలలో పెట్టుకొంది. ______________________.
13. ముఖ్యమంత్రి వచ్చాడు. కవులను సత్కరించాడు. ______________________.
14. నక్క మేకను చూసింది. మేకను చంపింది. మాంసం తినింది.______________________.
15. పావని పూలు కోసింది. దేవునికి పెట్టింది. ______________________.

ఊ) క్రింది సంయుక్త వాక్యాలను చదవండి.గీత గీసిన పదాలు ఉండేలా మరికొన్ని సంయుక్త వాక్యాలను రాయండి.

ఉరుములు, మెరుపులు రాలేదు **అయినా** పెద్ద వర్షం కురిసింది.

______________ **అయినా** ______________.

______________ **అయినా** ______________.

______________ **అయినా** ______________.

అక్షరాలు స్పష్టంగా రావాలి **లేకపోతే** అర్థం కాదు.

______________ **లేకపోతే** ______________.

______________ **లేకపోతే** ______________.

______________ **లేకపోతే** ______________.

పవన్ బాగా ఆడాడు **కాబట్టి** గెలుపొందాడు.

______________ **కాబట్టి** ______________.

______________ **కాబట్టి** ______________.

______________ **కాబట్టి** ______________.

రైలులో ఐనా వెళ్ళు **లేదా** బస్సులో ఐనా వెళ్ళు.

______________ **లేదా** ______________.

______________ **లేదా** ______________.

______________ **లేదా** ______________.

కర్త , కర్మ, క్రియ

కింది వాక్యాలను చదవండి.

దివ్య "ఎలుకవీరుడు" కథ చదువుతున్నది. **లక్ష్మణ్ మొక్కలు నాటాడు.** **రాజుగారు పండితులను సత్కరించాడు.**

పై వాక్యాలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు

ఎలుకవీరుడు" కథ <u>ఎవరు</u> చదువుతున్నారు? మొక్కలు <u>ఎవరు</u> నాటారు? పండితులను <u>ఎవరు</u> సత్కరించారు?

- పై ప్రశ్నలలో ఉండే ప్రశ్నార్థక పదం "ఎవరు". ఇలా "ఎవరు" అనే పదానికి సమాధానం వచ్చే వాటిని **"కర్త"** అంటారు.

దివ్య దేన్ని చదువుతున్నది? లక్ష్మణ్ వేటిని నాటాడు? రాజుగారు ఎవరిని సత్కరించాడు?

- పై ప్రశ్నలలో ఉండే ప్రశ్నార్థక పదాలు "దేన్ని, వేటిని, ఎవరిని". ఇలా "దేన్ని, వేటిని, ఎవరిని" అనే పదాలకు సమాధానం వచ్చే వాటిని **" కర్మ "** అంటారు.

దివ్య "ఎలుకవీరుడు" కథ ఏంచేస్తున్నది? లక్ష్మణ్ మొక్కలను ఏంచేస్తున్నాడు? రాజుగారు పండితులను ఏంచేస్తున్నాడు?

- పై ప్రశ్నలలో ఉండే ప్రశ్నార్థక పదాలకు సమాధానం వచ్చే వాటిని **" క్రియలు"** అంటారు అని మనకు తెలుసు.

ఇలా వాక్యాలలో **కర్త, కర్మ, క్రియ** పదాలు ఉంటాయి.

ఉదా:- "**తాబేలు** **కుందేలును** ఓడించింది". ఇందులో **కర్త:- తాబేలు, కర్మ:- కుందేలు, క్రియ:-ఓడించింది.**

తాబేలు ↓ **కర్త**   కుందేలును ↓ **కర్మ**   ఓడించింది ↓ **క్రియ**

అ) క్రింది వాక్యాలలో కర్త, కర్మ, క్రియ పదాలను గుర్తించి రాయండి.

1. యాదయ్య, సౌజన్యకు బహుమతి ఇచ్చాడు. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
2. ప్రజలు వినాయకుడిని ఊరేగిస్తున్నారు. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
3. మామయ్య మమ్మల్ని సర్కస్ కు తీసుకెళ్ళాడు. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
4. ప్రధానోపాధ్యాయులు జెండా ఎగురవేశాడు. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
5. అమ్మ బాబుకు పాలు ఇస్తున్నది. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
6. నాన్న మామిడిపండ్లు కోస్తున్నాడు. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
7. రామయ్య పెండ్లి పత్రికలు పంచుతున్నాడు. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
8. అవ్వ పావనికి కథ చెబుతున్నది. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
9. ఆవు గడ్డి మేస్తుంది. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.
10. ఆకాశంలో నక్షత్రాలు కనిపిస్తున్నాయి. కర్త:__________, కర్మ:__________, క్రియ:__________.

ఆ) క్రింది వాక్యాలలో కర్త, కర్మ, క్రియ పదాలను గుర్తించి రాయండి.

వాక్యం	కర్త	కర్మ	క్రియ
జాషువా గబ్బిలం రచించాడు.	______	______	______
కిరణ్ చెట్లు నాటాడు.	______	______	______
భూమి తనకథ చెబుతున్నది.	______	______	______
షాహిద నాట్యం చేస్తున్నది.	______	______	______
రాముడు, సీతను పెండ్లాడాడు.	______	______	______
మనం ఓజోన్ పొరను కాపాడుకోవాలి.	______	______	______
దేవతలు, రాక్షసులను సంహరించారు.	______	______	______
జాలరులు చేపలను పట్టారు.	______	______	______
పోతన భాగవతంను రచించాడు.	______	______	______
చంద్రుడు వెన్నెల కాస్తున్నాడు.	______	______	______
అమ్మ అన్నం వండుతున్నది.	______	______	______
వేణు రైలులో వచ్చాడు.	______	______	______
వేటగాడు, పావురాలను పట్టుకొన్నాడు.	______	______	______

ఇ) క్రింది పట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి. ఆ వాక్యాలలో కర్త, కర్మ, క్రియ పదాలను గుర్తించి రాయండి.

		వెళ్ళాడు
	సినిమా	చూశాడు
	టీ.వీ.	వెళ్ళింది
	మ్యూజియం	చూసింది
రామయ్య	లైబ్రరీ	వెళ్ళాము
సరిత		చూశాము
మేము		
గీత	కథలు	చదివాడు
	పేపరు	చదువుతున్నది
	పుస్తకాలు	చదివాము

ఉదా:- గోపి సినిమాకు వెళ్ళాడు. **కర్త:** గోపి **కర్మ:** సినిమా **క్రియ:** వెళ్ళాడు

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ:

______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________ కర్త: ______ కర్మ: ______ క్రియ: ______

______________________________ కర్త: __________ కర్మ: __________ క్రియ: __________

______________________________ కర్త: __________ కర్మ: __________ క్రియ: __________

______________________________ కర్త: __________ కర్మ: __________ క్రియ: __________

______________________________ కర్త: __________ కర్మ: __________ క్రియ: __________

______________________________ కర్త: __________ కర్మ: __________ క్రియ: __________

______________________________ కర్త: __________ కర్మ: __________ క్రియ: __________

______________________________ కర్త: __________ కర్మ: __________ క్రియ: __________

ఈ) క్రింది పట్టికలో కర్త, కర్మ, క్రియ పదాలు ఇవ్వబడ్డాయి వాటి ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి.

కర్త	కర్మ	క్రియ	వాక్యాలు
రంజిత	పాట	పాడింది	
హారిక	నాట్యం	చేసింది	
కవిత	బొమ్మలు	గీసింది	
ప్రవళిక	ముగ్గులు	వేసింది	
గౌతమి	వ్యాసం	రాసింది	
గీత	ఉపన్యాసం	చేసింది	

ఉ) క్రింది వాక్యాలలోకర్తకు ముందు విశేషణ పదాలను చేర్చి రాయండి.

ఉదా:- సైనికులు యుద్ధంలో పాల్గొన్నారు. జ) ధైర్యవంతులైన సైనికులు యుద్ధంలో పాల్గొన్నారు.

1) నక్క సింహం దగ్గరకు వెళ్ళింది. జ) ______________________________ .

2) మల్లెలు తోటలో విరబూశాయి. జ) ______________________________ .

3) ఎద్దు బండిని లాగే పోటీలో గెలిచింది. జ) ______________________________ .

4) ఆవుకు తెల్లని దూడ పుట్టింది. జ) ______________________________ .

5) గోడకు రంగులు వేశారు. జ) ______________________________ .

6) మర్రిచెట్టుపై గూడు ఉంది. జ) ______________________________ .

7) పాపను పరుపు పై పడుకోబెట్టారు. జ) ______________________________ .

8) గుర్రం వేగంగా పరిగెత్తింది. జ) ______________________________ .

9) పైరు చూడటానికి బాగుంటుంది. జ) ______________________________ .

10) గాలి వీస్తూ ఉంది. జ) ______________________________ .

ఊ) క్రింది వాక్యాలలోకర్మకు ముందు విశేషణ పదాలను చేర్చి రాయండి.

ఉదా:- పావని గౌను కొనింది. జ) పావని ఎర్ర గౌను కొనింది.

1) హారిక నాట్యం చేసింది. జ) ______________________________ .

2) ప్రీతి పుస్తకాలు కొనింది. జ) ______________________________ .

3) గోపాల్ టపాసులు కాల్చాడు. జ) ______________________________ .

4) భవ్య వెంట్రుకలు దువ్వుతున్నది. జ) ______________________________ .

5) శరత్ పరీక్ష రాశాడు. జ) ______________________________ .

6) ప్రణీత దుస్తులు వేసుకొంది. జ) ______________________________ .

7) విజయ్ మాటలు చెప్పాడు. జ) ______________________________ .

8) కారులో బజారుకు వెళ్ళాము. జ) ______________________________ .

విభక్తులు

క్రింది వాక్యాలను చదవండి. గీత గీసిన అక్షరాలను, పదాలను గుర్తించండి.

- ❖ రాణి**కి** వాళ్ళ నాన్న డబ్బులు ఇచ్చాడు.
- ❖ సంక్రాంతి **నుంచి** మనకు కొత్త టీచర్ వస్తాడంట.
- ❖ పర్సు **లోపల** డబ్బులు ఉన్నాయి.

పై వాక్యాలలో గీత గీసిన అక్షరాలు / పదాలు వాక్యాలలోని పదాల మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరుస్తున్నాయి.

➢ ఇలా వాక్యంలో పదాల మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరిచే అక్షరాలను, పదాలను **"విభక్తులు"** అంటారు.

అ) క్రింది వాక్యాలను చదవండి. విభక్తుల కింద గీత గీయండి.

- ✓ రాము పుస్తకంలో రాస్తున్నాడు.
- ✓ గోపి బాలుతో ఆడుతున్నారు.
- ✓ గోపాల్ తిరుపతి నుంచి వచ్చాడు.
- ✓ విమాన ప్రయాణం ఖర్చుతో కూడుకున్నది.
- ✓ మద్యపానం ఆరోగ్యానికి మంచిది కాదు.
- ✓ గీత మొక్కలకు నీళ్ళు పోసింది.
- ✓ పిల్లలు దీపావళిని ముందు నుంచే చేసుకొంటారు.
- ✓ ముగ్గులను రంగులతో నింపారు.
- ✓ ఎండ కు జంతువులు చెట్టు నీడకు చేరాయి.
- ✓ కుండ లోపల నీళ్ళలో చెత్త ఉంది.
- ✓ రంగు రంగుల పూలతో అలంకరించారు.
- ✓ యాదయ్యకు బహుమతి వచ్చింది

ఆ) క్రింది పట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలను రాయండి. వాటిలోని విభక్తులను గుర్తించి గీత గీయండి.

	హక్కుల			ఉదా:- రాజయ్య హక్కుల **గురించి** మాట్లాడాడు.
రాజయ్య	టమాటాల			రాజయ్య టమాటాల**ను** అమ్మాడు.
ప్రభాకర్	కాగితం			________________
శివయ్య	పరిశుభ్రత	గురించి	మాట్లాడాడు	________________
జయన్న	కూరగాయలను	ను	అమ్మాడు	________________
హరీష్	ఉత్తరం	లో	రాశాడు	________________
ప్రదీప్	పండ్లను	కొరకు	వెళ్ళాడు	________________
కరుణాకర్	సినిమా			________________
శివ	కాలుష్యం			________________
	పుస్తకం			________________

________________ ________________

________________ ________________

________________ ________________

________________ ________________

________________ ________________

________________ ________________

________________ ________________